

пороги

Informační kulturně-politický dvoměsíčník
pro Ukrajince v České republice

Інформаційний
культурно-політичний
двомісячник для українців
у Чеській Республіці
червень 2008

červen 2008

Неперервність пражської українистики

Танці під Руслану заворожують...

Гучок привіз матерям забаву

Вареники по-літомилшськи

Празька вокально-інструментальна група "Ігніс" ("Вогонь")
Концерти, танцювальні заходи для Вас!

ГРУПТА ІГНІС
Українські популярні
та рідкісні, народні (рі-
зних регіонів)
та власні пісні
у сучасному оригі-
нальному аранжуванні.
Готується третє сі-ді.

Контакти: +420-777 212 240, +420-222 254 476
vikraj@centrum.cz

Регулярні автобусні маршрути з автовокзалу Флоренц (Прага)
платформа 7 • в Україну (через Польщу)

Київ, Житомир, Рівне, Львів
понеділок, вівторок, четвер,
субота, неділя
об 11 год. 00 хв.

Одеса, Умань, Вінниця,
Хмельницький, Тернопіль
п'ятниця, неділя
о 10 год. 00 хв.

Інформація
+420-776 109 386
www.east-express.cz

Бронювання та продаж квитків: Прага – каса № 8 у вестибулі а/в Флоренц,
тел./факс +420-221 899 515, моб. +420-777 719 529
Продаж квитків в Україні: Київ – тел./факс: +38-0-444 830 049,
а/п № 8, тел. +38-0-677 730 948, + 38-0-982 944 151 (п. Ігор)

ТРАВЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ 2008

пороги

Інформаційний
культурно-політичний
двомісячник для українців
у Чеській Республіці

№ 2
Травень-червень 2008, рік XVI
Підписано до друку 25 травня 2008

Видас: Українська ініціатива в ЧР
Регістрація: МК ЧР/7044
Розрахунковий рахунок
1925774379/0800

Над номером працювали: Олександра
Лівинська (відповідальний редактор),
Богдан Райчинець, Олександр Севрук.

Художнє оформлення та верстка:
Елена Салтурі, ательє Елас

Адреса редакції: Часопис "Пороги",
Олдржихова 33, Прага 2,
porohy@seznam.cz,
http://www.ukrajinci.cz,
тел.: +420 222 254 476

Часопис друкується із фінансовою
допомогою Міністерства культури
Чеської Республіки

За достовірності викладених фактів
відповідає автор статті. Редакція
залишає за собою право скорочувати
матеріали і виправляти мову, не
поділяючи поглядів автора. Рукописи
не повертаються.

Porohy
Informační kulturně-politický časopis
pro Ukrajince v České republice
(název je odvozen od ukrajinského
"porih" – práh, říční práh)

č. 2
květen-červen 2008, ročník XVI
Vydává Ukrajinská iniciativa v ČR,
Vocelova 3, 12000, Praha 2,
Česká republika
registrační číslo MK ČR/7044

Na čísle spolupracovali:
Oleksa Lvinisky (odpovednyy redaktor),
Bohdan Rajčinec, Jurij Čerčefanko,
Oleksij Sevrjuk.

Grafika: Elena Salturiova,
atelier Elas

Adresa redakce: Časopis Porohy,
Oldřichova 33, 120 00, Praha 2,
tel.: +420-222 254 476

Časopis je vydáván z finanční
podporou Ministerstva kultury
České republiky

хроніка громади

Новий чесько-український словник. Діти вивчали
кошично гімназію в Ржевних. "Джерело" та "Уліта"
знайомилися на Празі 3. Баррандівська школа слухала
лекцію про Україну. "Жива бібліотека" по-нашому.
Виставка про Голодомор у парламенті. "Думка"
у Жофіні. Нерозказані історії. День Матері в "Олімпіку".
Івану Лявчинцю – 85.

4-7

празьке дзеркало

Українська Королева з Іспанії. Забута талановита
письменниця мешкала у Мельнику. Неперервність
україністики: розмова з Верою Ленделовою.

8-11

наша справа

Вареники по-літомишльськи: історія
про заробітчанина, який став підприємцем і заснував
український ресторан у Чехії.

12-13

незалежність

Дежавю: помаранчеві знову розсварилися. Мер Москви
точить зуби на Севастополь. Бандера має стати
найбільшим українцем. Чеські вигнанці із Закарпаття
не мають претензій до України. Огрізко був у Празі.

14-15

нашого квіту по всьому світу

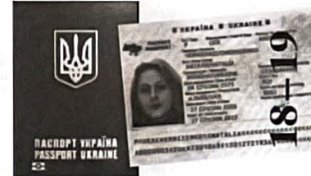
Чим загрожує українцям наступ на іноземців в Італії?
Івана Дем'янюка знову хочуть депортувати зі США

16-17

четверта хвиля

В Києві відкрито всеукраїнський центр за кордонних
паспортів. Іноземці надають перевагу квартирам, а не
гуртожиткам. "Зелена карта": очікувалось більшого.

18-19

калейдоскоп

Павліна Беноні у віршованій формі згадує про табір.
Оповідання Наталени Королеви. Нові книги і музика:
Діброва, Малярчук, Шевчук, Дяченко, застільні та
стрілецькі пісні, Лама, Гордон, Леся-Рома. Анекдоти,
скавород.

20-26

Резюме чеською.
Resumé v češtině

Видавництво LEA презентувало новий словник на 14-ому міжнародному книжковому ринку та фестивалі літератури "Світ книги Прага" (24-27 квітня 2008) на "Виставищі". Авторі словника Ружена Шішкова та Ніколай Савіцький, співавторі попереднього двотомного українсько-чеського словника (видаю у дев'яностих роках ХХ століття), розповіли, що це видання середнього розміру призначене для широкого кола користувачів. "Виник модерний, актуальний словник", – зазначили автори. Його було підготовлено у співпраці із Слов'янським відділом Академії наук Чеської Республіки. Передусім графічне опрацювання гасел, простий пошук основних граматичних даних і контексту, наявність корисних словосполучень та часто вживаних фразеологізмів. Словник містить не тільки ділову термінологію багатьох наукових галузей, але й часто вживані розмовні та протонародні вирази. У додатку є самостійний словничок чеських та українських аббревіатур. Авторі словника зіткнулися із давньою проблемою українців-філологів: пошукати два доволі відмінні варіанти української мови – східний та західний. Фахівці доводили, що у випадках, коли можливі два чи більше варіантів перекладу чеського відповідника, наприклад, "летовище", "аеропорт" чи "аеродром" (чеською "летіште"), важливо згадати усі вищесказані українські варіанти. Чимало перекладачів працювали з інтернетом, аби не втратили контакту із новими словами української мови, англіцизмами та термінологією, яка народжується щодня на світ. Рекомендована ціна словника – 990 чеських крон.

дар

Слідами чесько-українських відносин

Об'єднання українців, Українська ініціатива та студенти празької гімназії "На Вітєзне плані" організували 19 квітня поїздку до міста Ржевнице. Тут у 1927-1937 роках діяла українська гімназія, де навчалися від 111 до 185 студентів. Найвідомішими активістами міста були у свій час поет Олександр Олесь, його дружина Віра Кандиба, котра в гімназії працювала вихователкою, та Олег

Діти з ведучою поїздки О. Мандовою на лісовому шпацирі.

Фото Л. Кретиніна

Ольжич. Участь у поїздки взяли школярі початкових шкіл у Празі, які мали змогу ознайомитися не тільки з історією міста, але й розвинути мовні засоби, сприймали чеські реалії, збагачували свої знання чесько-українських історичних відносин. Більше двадцяти учасників поїздки не побоялися ні дощу, ні холоду, та у суботу вранці рушили потягом в дорогу. Учасники поїздки, після здобуття нового досвіду та серйозної прогулянки, розкаляли вогонь та зігріли печеною ковбаскою. Організатори ставили дітям різні запитання. Увечері учасники поїздки повернулися до Праги, де у Будинку наменшини відбулося коротке прощання з усіма туристами.

дар

Інформуйте себе, не губіть ритм часу!

Україна регіональна, Світ у новинах, 30 хвилин у різних вимірах, Моніторинг тижня, Економічний журнал, Музичний острів – все це та багато іншого на "Радіо Свобода". Слухайте нас в Інтернет-ефірі у форматах RealAudio та Windows Media

www.radiosvoboda.org

Неможете знайти лікаря, котрий розмовляв українською? Зверніться в поліклініку МЕДНО – хірург Босван БАБИНЕЦЬ вам допоможе!

Колбенова 3А, 19000 Прага 9-Поселення (поряд з ставцем метро Б – "Колбенова")
Телефон: +420 266 032 188, 266 888 709
Email: kolbena@volny.cz

"Джерело" навчало наших танцям дітей 3-го району Праги

Громадське об'єднання "Уліта", яке діє на базі центру дозвілля у 3-му районі Праги, 12 квітня в рамках програми "Пізнаємо світ" організувало презентаційно-пізнавальну акцію для місцевих дітей та батьків під назвою "Україна відома та невідома". У програмі акції були виставки українських побутових та сувенірних ремесел, вишивок, ікон, фотографій та картин Зої Попової, коротке ознайомлення чехів з українською культурою та мистецтвом, дискусії на історичні та міграційні теми, помаранчеву революцію. Працівники об'єднання навіть налили вареників та зварили борщі. Цявком програми, утім, став виступ танцювального колективу "Джерело", де молодь показала чехам фольклорні та модерні танці від Руслани. Згодом подружжя Наталії та Юрія Кольви спробувало навчити усіх присутніх бажаних українським танцями. Захід, який би Масарик назвав "малою справою" з метою зближення двох народів, видався дуже веселим та практичним. Цікаво, що серед глядачів були і заробітчани та "підприємці" в шкіряних куртках і з персями на пальцях. Утім, організатор акції

Мартіна Спіртітова висловила "Джерелу" та всім присутнім українцям велику подяку. А днем пізніше, 13 квітня, уже старші нахнені українського драмгуртка вдруге поставили в театрі "Метро" кумедну п'єсу "Фараони". Театр "Метро" для акцій подібного типу дуже вигідний (находиться у центрі столиці). Виконавці намагалися ознайомити з п'єсою тих, хто не зміг її побачити раніше.

пор

Баррандівські діти ознайомились з Україною

Доповіді про Україну для дітей шкільного віку, що організував Українська ініціатива, тривають. Бажання вислухати годинку доповіді про Україну виявили вчителі празького Баррандова, початкової школи "В Ремізіку". Зустріч з дітьми відбулася 24 квітня – у перший, справді сонячний і теплий день року. Місцеві учителі мали намір провести доповідь у більшому масштабі: підготувати борш і діти танцюватимуть гопака. Зрештою усі були задоволені тим, що колеги-школярів привітали українською мовою двох дітей родом із Закарпаття. Удалось зібрати 120 дітей від 4 до 8 класу. Школа орієнтується на мистецький напрям, діти часто грають на інструменти, беруть участь у виставах тощо. Доповідь про Україну була цього разу збагачена презентацією у формі "Повернута", тобто фотографіями з тематикою України із коментарем доповідача. Діти, очевидно, не помітили б до одного класу, тому дискусія відбулася в шкільному театрі зі сценою та модерним технічним обладнанням. Діти живо реагували та дискутували, спізнавали Руслану, братів Кличків, футболіста Шевченка чи, навіть, Сергія Бубку. Можна вважати, що така молодь через кілька років вже не боїтиметься відвідати Україну – Крим, Закарпаття чи Київ. Заповнений зал оцінив підготовленість доповідача Богдана Райчиця, дитяче серце раділо від малюнків, що наближали побут та культуру України формою гри. Знання дітей про Україну були надзвичайними. "Смілі відповіді та запитання завжди присміли, браво баррандівським учителям! Тут справді дітьми цікавилися та хочуть розвивати їхні знання, знання не тільки про Україну", – сказав для "Порогів" Богдан Райчиць.

пор

Проект "Нерозказані історії" може зберегти наші спогади

Акціонерне товариство "Cross Czech" запропонувало Українській ініціативі взяти участь у проекті, названому "Нерозказані історії". Набір проекту – висвітлити представнику української організації способи роботи зі спеціальною електронікою, включно використання комп'ютерного запису та аудіопідготовки матеріалу. Програму буде реалізовано впродовж червня-грудня 2008 року. Представником-спеціалістом стане студент празької політології Одржег Мелена. Будучи членом УІЧР, Одржег допомагає організації у технічних проектах подібного типу. Він володіє англійською мовою, яка необхідна для реалізації проекту. На першому етапі "Cross Czech" забезпечить триденне стажування студента неподалік Мюнхена, де він зустрічатиметься з колегами та збуде потрібні технологічні знання. На другому етапі представник УІЧР забезпечуватиме записи оригінальних "нерозказаних історій" українців, що опинилися в Чехії. "Ми надіємось, що наш проект зможе зберегти спогади передусім старших українців, які прибули в Чехію багато років тому, – розказує організатор проекту Івета Міколашова. – "Нерозказані історії" підтримано із коштів Єврокомісії у рамках програми роботи із неприбутковими організаціями". Українська громада має шанс записати історію такою, якою вона залишилась у спогадах старшої генерації. Відео та аудіо записи заплановано проводити впродовж року в Будинку наменшини у Празі.

дар

СУДОВО ЗАВІРЕНІ ПЕРЕКЛАДИ НА УКРАЇНСЬКУ ТА ЧЕСЬКУ МОВИ

SODNĚ OVĚŘENÉ PŘEKLADY Z DO UKRAJINŠTINY

Знижки для студентів, пенсіонерів, матерів у декретній відпустці, на великі замовлення
У нас Ви можете придбати часопис "Пороги"

Francouzská 233/114 Praha 10 PSČ 10100,
зупинка "Кримська" трамваї 4, 22, 23,
тел. 271741513, 723132815 (Eurotel),
E-mail: ooksana@centrum.cz, www.volny.cz/ottomansky.ukr/

Український колегіум у Празі <http://kolehium.eu>

Депутати побачили виставку про Голодомор

Петр Плева

У вівторок 26 березня учері в кулуарах Палати депутатів чеського парламенту в Празі відбулася презентація виставки плакатів, присвячених Голодомору в Україні. Виставку влаштували за сприяння українських дипломатів, під егідою голови парламентського клубу Партії зелених Катерини Жак. У своєму виступі вона назвала Голодомор в Україні вєлетєнським гєноцидом, про який має дізнатися якомога більше людей. "Я переконана, що викриттям злочину, збереженням історичних документів та відновленням гідності невинних жертв, через визнання їхніх страждань, ми будемо сприяти орієнтації майбутнього покоління. Лише таким чином попередимо повторення подібних трагедій", – зазначила Катерина Жак. Чеські депутати ухвалили постанову про Голодомор в Україні в листопаді минулого року. У документі мовиться, що трагедію навмисно спричинив "злочинний сталінський режим". Ініціатор парламентської постанови про Голодомор в Україні, яка була прийнята в листопаді минулого року, голова міжпарламентської групи "Чехія-Україна" Петр Плева на презентації виставки розповів, що його родина також постраждала від Голодомору. Мати цього чеського депутата – українка. Посол України в Чехії Іван Кулеба повідомив, що з приміщення чеського парламенту виставка про Голодомор незабаром подорожуватиме всією Чехією – в уряді, в Карловому університеті, інших вузах, у регіонах Пльзень, Чеська Ліпа, Брно, Національній бібліотеці.

Мар'яна Драч

День Матері: вітання, танці та подарунки

Празьким українцям бракує забави. У цьому могли вкотре переконатися гості вечора, який 18 травня організувало Об'єднання українців у ЧР та гурт "Джерело" до Дня матері у готелі "Олімпік", що у празькому районі Карлін. Майже дві сотні відвідувачів відзначували Матерів, а разом з тим – усю прекрасну половину української громади у ЧР. Великих слів подяки та шанів отримала пані Ірина Затовканюк – мама нині покійної засновниці та натхненниці української громади в ЧР Лідії Райчинської-Затовканюк. До того ж, пані Ірина нещодавно стала прабабцю.

Гостів вечора потішила танцями молодіжна частина "Джерела" – виконувала народний танець "Калина", потім "Поліську польку", латиноамериканський танець "Дикі танці" під Руслану, гуцульський танець "Карпатська мозаїка" тощо. Тішити, що юнаки та дівчата не тільки дорослішають, а й

дедали більше удосконалюють свою танцювальну майстерність. Очевидно, що регулярні – двічі на тиждень – репетиції у Будинку Національних меншин йдуть їм на користь. Запалюючи виступи молоді змінювалися виступами дітей, які розповідали віршіки і співали пісеньки про маму (під аккомпанемент Надії Петренко), виступами ВІА "Джерело", де виразним співом порадували Марія Понцір, Світлана Буковська, Олена Кирилюк та інші. "Дячком" програми став концерт співака зі Львова Зіновія Гучка, якому пританцювали та підспівували Наталя, Христина та інші дівчата. Гучок – один із представників так званого "схотурянского" напрямку української естради, який популярний серед середнього покоління галичан. Утім, намагаючись приблизитися до молоді, у Празі він представив кілька зовсім нових пісень у стилі дискотек 80-х. Співав про Карпати, дівчину-зорю, виконував відомі народні пісні. "Я виступав в Австралії шість разів, але ніколи – у Празі. Тут все, як у Львові", – захоплювався він українською публікою в Чехії. Хоча співав відверто під фонограму, слухачам це не заважало: вони жваво аплодували, підспівували та й пританцювали Гучку, який був змушений виступати кілька разів гна біс". На завершення вечора до танцю заграв та заспівав Святослав – празький український "ділжєй". ол

5 хвилин українського радіо
на чеських хвилях ФМ 92,6 МГц (Прага)

щопонеділка на радіо Регіна о 19:25 слухайте передачу для української національної меншини в ЧР. Передачі в основному висвітлюють найважливіші новини з України, а також новини й анонси від організацій нашої громади в ЧР. Ведуча – Алла Сігур.

Архів випусків – на www.ukraine.cz

Реквієм "Думки" у "Жофіні" зібрав біля півтисячі глядачів

7 травня 2008 у Празі поминали жертв Голодомору в Україні. Про вивчення джерел, що свідчать про геноцид, розповіли вчені. Послухати їх до Посольства України в Празі прийшли студенти чеських вузів та представники громади. А ввечері в одному з найпрестижніших концертних залів столиці – "Жофіні" пролунав Реквієм за померлими з голоду за участю Національної капели України "Думка", Національного симфонічного оркестру України та співачки Ніни Матвієнко. Чехів та українців у залі об'єднала повага до пам'яті мільйонів жертв Голодомору в Україні. Акція г'юкрїна пам'ятас – світ визнає" приїхала до Праги з Ізраїлю, Великобританії та Нідерландів. Професор Валентина Борисєнко розповіла про вивчення свідчень понад 40 тисяч українців про Голодомор. На її думку, сьогодні ми ще мало знаємо про цю трагедію: "Проводиться дуже велика робота з поширення інформації, але треба визнати, що ця інформація недостатня. В ЗМІ, в шкільних програмах вона абсолютно нестаття. Багато дітей переосмислюють тоді, коли вони самі записують ці свідчення".

Тема лягла в основу державної програми ознайомлення світу з українською трагедією. "Думка" разом із симфонічним оркестром та легендарною співачкою Ніною Матвієнко здійснюють турне, щоб представити музичне полотно Євгена Станковича, в основі якого – поезія Дмитра Павличка. Учасники концерту розповідали про те, як емоційно тяжко співати про трагедію, яка не щадила нікого – ні дорослих, ні дітей. Саме найтяжче в муках голодної смерті гинули діти. У концертному залі експонувалася виставка, присвячена Голодомору, розповсюджувалися високікісні брошури разом з сіди іє інформацією українською та перекладом чеською мовою про капелу та реквієм. Акція збирала неймовірно велику кількість глядачів – біля чотирьох сотень, зала була повністю заповнена. І це при тому, що інформація розповсюджувалася фактично "з вуст в уста", про неї повідомили лише у православній та греко-католицькій церквах та на кількох сайтах. Один з глядачів прокоментував це так: "Де афіши, плакати, розклаєні по місту? Рекламі на телебаченні і радіо? Коли приїжджає якийсь там ма-а-асковський гоп-стоп Сірьога або шовіністичні Любе, то їхні пішки розклаєні чи не на кожному розі. А це ж "Думка"!.. Таке враження, що концерт робиться для вузького кола якоїсь таємної секти, навіть на Інтернет-сторінках "Жофіну" не було жодної інформації...". Далеко не всі українці навчилися достойно поводитися під час подібних академічних концертів: спів Ніни Матвієнко здолонувався" поліфонічним писком мобільних телефонів, ходінням глядачів залою туди-сюди... Серед присутніх майже не було чільних чеських політиків. Організатори це пояснювали підготовкою до Дня Перемоги. Тим не менше, фантастичне, надзвичайно могутнє виконання Реквієму настільки зачарувало публіку, що вона аж замерла і не знала, як розпочати аплодувати. Але оплески не завершувалися дуже довго... рс, пор, ум

Іван Лявинець: до 85-річчя від дня народження

Після розпаду Чехословаччини у 1992 році греко-католики Чехії опинилися в ізоляції, адже вони підлягали Пряшівській єпархії.

Тому 13 березня 1996 року Папа Іван-Павло II заснував для греко-католиків Чехії окремий екзархат і першим єпископом призначив о. Івана Лявинець, довгочасного управителя празької парохії Храму св. Климента.

Народився Іван Степанович Лявинець 18 квітня 1923 року в селі Воловець на Закарпатті. Батьки-вчителі привили хлопцеві любов до рідної Верховини, до греко-католицької церкви. Закінчивши 5 класів Народної школи, Іван поступив до Мукачівської гімназії, після закінчення якої у 1941 році навчався на богословському факультеті Вієнського університету. По закінченні був рукоположений прїшівським єпископом Павлом Гойдїчем (1948 року) у священники.

Працював о. Іван Лявинець секретарем єпископа, спірітуалом духовної семінарії, катехитом руської горожанської школи, професором латинської мови греко-католицької руської гімназії в Пряшєві, директором інтернату, очолював Марїяльську конгрегацію. Разом з владикою д-ром Василем Гопком заснував часопис "Благовісник" і "Видавництво", "Благовісника", редактором якого був до 1949 року. Редагував і часопис "Зоря" (1947-1953). Після ліквідації в 1950 році греко-католицької церкви о. І. Лявинець за дорученням єпископа Павла Гойдича таємно виконував функцію вікарія єпархії, за що його в 1955 році засудили на чотири роки ув'язнення. Відбувши кару, був кочетаром, провідником трамвая, збирав сміття. У 1959 році о. І. Лявинець був амністований президентом Антоїном Новотним, оселився у Празі, де в 1968 році був таємно хиротований на єпископа. Очолюв рух за легалізацію греко-католицької церкви в Чехословаччині, зібрав понад 40 тисяч підписів. За допомогою архієпископа Франтішка Томашека церкву було легалізовано, а Івана Лявинець було призначено парохом Храму Святого Климента в Празі. У 1991 році о. Іван Лявинець заснував і редагував часопис "Єдиним серцем". В 1993 році його офіційно іменовано єпископським вікарієм для Чехії. Як представник Пряшівського єпископа займався будівництвом греко-католицьких церков у Чехії і Моравії, створював нові парохії. Іван Лявинець відомий і як літератор – свою літературну діяльність розпочав ще гімназістом, друкувався під псевдонімом Іван Горянїн. вл

Гінекологічно-пологова ординація

повністю оснащена, год. прийому: пн, ср, пт 8-13 год, вт та чт 12-12 год. Адреса: Клановїцка 2а, Прага 9-Плoubетїн, тел. 281 869 050

Cynekeologicko-porodnická ambulance, kompletně vybavena ordinací hod.: Po, St, Pá 8-13, Út a Čt 12-20 Adresa: Poliklinika, Klánovická 2a, Praha 9-Hloubětín tel.: 281 869 050

Українська Королева з Іспанії

Забута талановита письменниця мешкала у Мельнику

Сьогодні незаслужено забута письменниця Наталена Королева народилася 3 березня 1888 року в селі Сан-Педро де Карденья біля міста Бургос у Північній Іспанії. Повне її ім'я за старовинним іспанським звичаєм – Кармен-Альфонса-Фернанда-Естрелья-Наталена. У жилах Наталени Королеви – кров французька, іспанська, польська. В її родовому гербі: Кастильська вежа, арагонський лев та білий лебідь вікінгів. Називали її правнучкою лицарського роду. До останніх своїх днів мешкала у містечку Мельник під Прагою.

Наталена Королева

Мати майбутньої письменниці Марія-Клара де Кастро Лачерда Медіна-селі померла при пологах. Вона походила із старовинного іспанського роду Лачерда. Батько Наталени – польський граф Адриан-Юрій Дунін-Борковський – займався археологією, жив переважно у Франції. Родовий маєток його матері Теофілі з литовського роду Домонтовичів знаходився у с. Великі Борки на Волині. Батько А.-Ю. Дуніна-Борковського Адам загинув під час польського повстання 1863 року, його майно було конфісковане російським царським урядом. Як згадувала потім письменниця, її мати – шляхтянка з Галичини (вельми енергійної вдачі)

Людмила Лось, котра походила із знатного чеського роду, та її батько мало займалися її вихованням.

Різноманітність монастиря й інститутське безкоріння
Наталену одразу після народження взяла до себе бабуся Теофілія, у якій вона жила до п'яти років. Після смерті бабусі дівчинку забрав до Іспанії материн брат Еугенію, старшина королівської гвардії, згодом католицький священник. Там нею опікувалася також тітка Інесса. Наталену віддали на виховання в монастир Нотр-Дам де Сіон у французьких Піренеях, де вона виховувалася майже дванадцять років. З

великим пієтетом вона згадувала монастир Нотр-Дам, де формувалася як особистість, вчилася добру, милосердю, самопожертві. Студувала мови, філософію, історію, археологію, медицину, музику, спів. Часто вона була у своїх іспанських родичів. Вчилася їздити на конях, фехтувати, стріляти. В сім'ї розмовною була французька.

В Україну вона повернулася 17-річною юнкою. На Київському вокзалі її зустрічав батько, якого вона спершу і не впізнала. Тоді їй здалося, що він дуже подібний до славетного італійського композитора Д. Верді. Її мати бажала, щоб її дочка продовжувала навчання саме в Києві. На цей час вона вже знала іспанську, французьку, латинську, італійську, арабську мови, з дитинства трохи пам'ятала українську й польську. Про Київський період життя, про пансіонат благородних дівчат вона згодом цікаво переповіла у своїх спогадах ("Без коріння"): "Одноманітне інститутське життя таке ж далеке їй і чуже, як і першого дня, коли вона опинилася поміж цими сливе дорослими дівчатами, які мали або так часто попадали в психіку дітей, що були примушені нудитись у хаті в дощовий день". Наталена

Ілюстрація художника М. Пархоменка до повісті Наталени Королеви "Сон тині"

стала свідком справжньої війни між вихованками й вихователями, спостерігала, як "класні дами" ненавиділи й переслідували своїх учениць. У 1962 році письменниця згадувала про те, "як колись жилося в Києві, як за ті часи виховували дівчат, як поводитись "мачучі владу", і доходила невтішного висновку: "На думку мою – були то кошмарні часи й звичай, яких ані навісмі не витадаси!" Та молода Н. Королева вийшла неозлобленою з цього закладу. Вона згадує і московську царіцю Марію Федорівну, відомого українофіла, царського київського генерал-губернатора М. Драгомирова (прихильника відомого історика Володимира Антоновича), вчителя М. Грушевського та літературознавця П. Житецького, славетного композитора Миколу Лисенка, родину знаних меценатів та діячів культури Тарновських.

Мачуха й батько не сприйняли її

Вони не хотіли побачити в ній особистості зі своїми життєвими принципами. Їй готували шлях для дівчат її стану – вигідне одруження і спокійне існування. Батьки підшували їй нареченого – бравого гусара російської армії. Наталена й чути не хотіла про одруження, і поїхала здобувати вищу освіту. Спочатку вчилася в Петербурзі, закінчила тут археологічний інститут, одержала ступінь доктора археології за праці з литовської старовини, потім зайнялася египтологією і водночас вчилася в Петербурзькій мистецькій академії. Одержала диплом "вільного художника", мала свої виставки в Петербурзі й Варшаві. Контакти з батьком і мачухою не налагоджувались, вони наполягали на її одруженні з нелюбом. Тоді Наталена вступила до французького Михайлівського театру в Петербурзі. Укладає контракт з паризьким "Theatre Gymnase", що гастролював тоді в столиці. Та театральна кар'єра Наталени не вдалася через слабе здоров'я. Вона залишає театр, лікується на Закавказзі, а потім виїжджає в Західну Європу, де продовжує лікування, займається мистецтвом і археологією. Ці роки були чи не найкращими в її житті. Вона побувала в Іспанії, Франції, Італії, країнах Близького Сходу, знову виступила в оперних театрах Парижа і Венеції (співала партію Кармен в опері Бізе), взяла участь в археологічних розкопках Помпей і в Єгипті, з 1909 року почала систематично виступати з художніми творами і науковими статтями у французьких літературних і наукових журналах.

Чоловіки: іранець на українця

Війна застала Н. Королеву в Києві: вона приїхала до хворого батька, який невдовзі й помер. Тут за нею було встановлено

поліційний нагляд, на квартирі чинено обшук. Кордони було закрито, і вона через товаришів Червоного Хреста стає сестрою милосердя в російській армії. Майже три роки пробула Наталена на війні, одержала три поранення, тиф і кілька запалень легенів. Хрест "За храбрість" їй дали тільки за те, що під час ворожого обстрілу залишилася в пораненими вояками, виконавши свій звичайний обов'язок. Під час війни вийшла заміж за офіцера російської армії і громадянина Ірану, який невдовзі загинув під Варшавою. Відповідно до домовини з тілом чоловіка на батьківщину, Наталена повернулася до Києва. Зупинилася у мачухи. Війна

ЛЕГЕНДИ СТАРОКІЇВСЬКІ

наближалась до кінця. Разом з мачухою вона записується в групу чеських репатріантів і виїжджає до Львова. В містечку Красне жили родичі мачухи, і в цей голодний і холодний час грудня 1919 року вони й вирішили їх відвідати. Але мачуха захворіла й померла. Наталена ледве добралася до Праги, де почала працювати в системі народного шкільництва. У Празі вона зустрілася з Василем Королівом-Старим, якого знала ще з Києва як письменника, культурно-громадського діяча і видавця. Вони одружилися, придбали скромний будиночок на околиці містечка Мельник біля Праги. Тут і прожили до кінця днів своїх. Її чоловік займався літературною, педагогічною, мистецькою діяльністю, був ветеринаром. Помер у 1941 році, після чергового допиту в гестапо. Н. Королева все подальше життя присвятила літературній праці. Саме тут вона почала писати українською мовою.

Друкувалася в усіх виданнях

Наталена почала писати рано (друкувалася з 1909), спочатку французькою мовою, а з 1919 року – українською. Наталену Королеву називали екзотичною письменницею. Значна кількість її творів базована на історичних, свавільських, середньовічних темах. Постаті в її творах походять часто з Вірменії, Кавказу, Персії та інших країн. Її захопленнями були египтологія, малювання. У Чехії її талант розцвів, звідси до Галичини, Києва йшли її книжки, переклади, публікації та дописи до часених тоді українських журналів. Серед її творів "Легенди старокіївські", "Во дні оні", "Інакший світ", "Сон тині", "Предок".

Наталена Королева багато перекладала з іноземної літератури, аде її батько був теж поліглотом. Н. Королева на замовлення міністерства освіти уклала невеличкий шкільний чесько-український словник, який вийшов під редакцією професора С. Смал-Стоцького. Пізніше – великий (понад 30 арк.) французько-український словник (залишився ненадрукованим). Писати українською почала за порадою чоловіка. Перше оповідання "Гріх (3 пам'ятної книжки)" було надруковано у віденському тижневику "Воля" 15 січня 1921 року за підписом "Н. Ковалівська-Королівна". З того часу понад двадцять років усі західноукраїнські, буковинські, закарпатські, чехословацькі журнали вишували її твори. Вона принципово не відмовляла жодній редакції у друкуванні своїх творів, тому її ім'я зустрічається в досить строкатому списку української періодики.

У середині 30-х на початку 40-х років виходять книжки Н. Королеви, що принесли їй визнання і популярність: збірка легенд "Во дні оні" (1935), повісті "1313" (1935), "Без коріння" (1936), збірка

оповідань "Інакший світ" (1936), повісті "Предок" (1937), "Сон тині" (1938), "Легенди старокіївські" (1942-1943). Після війни у Чикаго випущено її повість "Quid est veritas?" (1961), завершено ще в 1939 році. Останні роки життя письменниці жила самотньо, всіма забута, заробляла на прожиття приватними уроками французької та іспанської мов. Її намагання встановити контакти з київськими видавництвами та Інститутом літератури імені Т. Г. Шевченка АН УРСР успіху не мали. Н. Королеві судилося ще побачити віддруковані аркуші своєї книги "Сон тині. 1313", яка вийшла 1966 року у Пришві. Померла письменниця 1 липня 1966 року в Мельнику. Як засвідчив Роман Коваль у минулому числі "Пороги", аде не зберіглася навіть могила подружжя Королеви та її чоловіка...

Ілюстрація художника М. Пархоменка до повісті Наталени Королеви "Сон тині"

Неперервність празької україністики

З пані Верою Ленделовою, кандидатом Філологічних наук, знаним чеським україністом та русистом, ми зустрілися в будинку філософського факультету Карлового університету в Празі. У цьому приміщенні на площі Яна Палаха ще у 20-ті роки відвідували лекції студенти-українці, наприклад члени Празької поетичної школи Олег Ольжич, Іван Колос чи Оксана Лятуринська.

У затишній, майже домашній атмосфері кабінету-аудиторії пані Ленделова за горнятком чаю розповіла багато цікавого про нелегкий шлях української філології у двадцятому столітті, з якою вона пов'язала свою долю.

Чи можете коротко розповісти про те, як Ви очолили пражську українську філологію? Який був ваш перший контакт з українською мовою і текстом?

Очолена... Я б це так не гіперболізувала (усміхнута). Моє зацікавлення довготривале. Українську мову я вивчала разом з російською. Хоча студентські курси були короткими, і не всі охочі успішно закінчили навчання, проте спадкоємність спеціалізації була збережена. На першому курсі нас було п'ятеро, причому одна особа так і не закінчила навчання. Я себе бачила перемислом русисткою, бо так вимагали обставини. Ми не мали можливостей, як сучасні студенти, мовної практики та стажувань в Україні. Я пройшла коротке стажування в гімназії в містечку Мелзіборице, що у Східній Словаччині: викладала для дітей з українських родин. Була здивована тим, що ми зі студентами часто не розуміли одне одного, бо мова тутешніх українців – руснаків, відрізнялася від літературної української мови. Але ми мали чудових викладачів. Практичну мову викладав Константин геник-Березовський, якого я завжди пова-

жала. Він цікаво розповідав про свої життєві перипетії та пригоди. Це допомогло нам сформувати позитивне ставлення до української мови. Ми сприймали її не як діалект російської, але як суверенну мову з багатою традицією та сучасною мовною практикою. Цікаві лекції з синтаксису, які зараз викладає я, нам читав пан доцент Микола Затоканюк. Він був змушений покинути факультет, але закликав у нас підваляти для опанування мови. Він "контрабандно" знайомив нас із працями таких лінгвістів, як Колесса, Сімович, Смоль-Стоцький, Шевельов та інші. Професорів, яких варто згадати, було набагато більше. Це і професор Барнет, керівник моєї дипломної праці, русисти Брочкова, Хлупачова та інші. Саме у той час почало поглиблюватися моє зацікавлення українською. Розкажіть детальніше про чеську україністику та її традиції...

Празька україністика може пишатися давніми традиціями. Празька академічна україністика зародилася ще перед Другою світовою війною, але остаточно сформувалася вже в п'ятдесяті роки. В умовах мінливого режиму готували майбутніх фахівців чудові педагоги й учні. Панькевич, уже згадуваний Микола Затоканюк, Константин геник-Березовський, а також Зіна Березовська, Андрій Куримський, Вацлав

Жидіцький... З їх легкої руки стали фахівцями-україністами Ружена Шішкова, провідний лексикограф (під час щорічного пражського фестивалю "Світ Книги" презентували "Чесько-український словник", який вона упорядкувала разом з паном доктором Миколою Савіцьким). Також хоту згадати пана доцента Моравця, багатолітнього завідувача відділу україністики в Карловому університеті. Це його заслуга, що в часи, коли українська мова була небажаною, саме на Філософському факультеті її викладали як одну зі слов'янських спеціальностей.

Відомо, що українська філологія в сучасному обсязі існує приблизно від 1990 року...

Саме так це можна датувати. Тоді в МДУ я закінчила аспірантуру та захистила дисертацію про мову і жанр літописів та грамот кінця 14-початку 15 століття. Коли я повернулася до Праги, пан В.Жидіцький повідомив, що я маю вести курси не тільки з російської, але також з української мови. **Як розвивалася пражська україністика після Оксамитової революції?**

На початку 90-х років україністика зазнала досить помітних змін. На перший курс було прийнято десять студентів. Спеціальність "українська філологія" можна було поєднувати з іншою мовознавчою спеціальністю. Переважала комбінація з російською, але українську можна було вивчати, наприклад, з фініською, сербською, польською та чеською мовами. Якіраз комбінація україністика-богемістика є доволі вдалою. Як підтверджує досвід, випускники з такою спеціалізацією надалі мали великий попит на україністичних теренах, працюючи як редактори, перекладачі, тлумачі тощо.

Що вам відомо про подальшу долю україністів, випускників Філософського факультету Карлового університету?

Переважна кількість випускників з кожного курсу залишилася в україністичній орбіті. Алена Опеталова зараз працює над

докторською дисертацією на україністиці Філософського факультету в Оломоуці, де викладає. Ленка Кнапова багато років працювала в редакції часопису "Пороги", а у 2005-му році заснувала "Український Журнал". Інші дві випускниці працюють судовими перекладачками. Тереза Ліпавська, сьогодні вже заміжня і відома як пані Тереза Хланьова, у нас на факультеті вже декілька років викладає українську літературу, а позаторік, при повному робочому навантаженні успішно захистила дисертацію про українську літературу 20-х років і отримала науковий ступінь PhD. Томаш Вахут перекладає твори поета Петра Мідянки й письменника Юрія Андруховича, Рене Кочіч часто публікує у пресі статті та есе на українську тематику. Пан Отоманський закінчив україністику в комбінації з богемістикою, зараз завершує навчання на пражському юридичному факультеті, і є судовим перекладачем. Також пан Богдан Райчинець – докторант Інституту слов'янських та східноєвропейських студій пражського Філософського факультету, який одночасно працює в редакції часопису "Пороги" та бере активну участь в Українській Ініціативі ЧР. Ця чвирка україністів співпрацювала у проекті словника фахової юридичної, економічної та суспільно-політичної термінології. Невеликий фрагмент цього словника вийшов друком у видавництві Карлового Університету, але цей проект як ціле, на жаль, не реалізувався.

Чи були ще якісь інші видатні проекти?
Пан Райчинець разом з іншою українською, Лаурою Конецькою, редагував збірання студентських та докторантських робіт, присвячених українській еміграції між світовими війнами. Збірання вийшло під назвою "Чеська свідомість України: майбутнє в традиції", під керівництвом пана професора Іржі Марвана у 2005 році. У збірнику вміщено праці інших наших україністів – пана М.Скапи, пана М. Виноградника та інших, які й надалі інтенсивно займаються україністикою.

Якою є ситуація сьогодні? Скільки студентів?
Сьогодні маємо три досить великі групи, у кожній з яких навчається близько десяти осіб. До україністики входить решта студентів з минулих років, які завершують дипломні праці з української мови та літератури. Із задоволенням констатуємо, що щонайменше чотири студентки темами своїх дипломних праць обрали саме українське мовознавство.

Незважаючи на те, що україністику на Філософському факультеті фактично викладають, формально останні кілька років її немає у переліку спеціальностей. Лекції з української мови та літератури проходять у рамках східноєвропейських студій...

На жаль, традиція україністики як самостійного напрямку була перервана у зв'язку з трансформацією Інституту. Проте я це не сприймала б так негативно. В світі настав глобалізація та американізація, але з іншого боку, прийнятий в Європі, розвивається теж, скерований на збереження "того свого", пошуки свого коріння, ідентичності. Так

відбувається історичний процес. У теперішній концепції навчання ніби стираються кордони між окремими спеціальностями. Але тут є свої переваги: україністика не закривається сама в собі, а вивчається на певному ареалі, територіальному тлі. Позаторік ми підготували матеріали до акредитації нової концепції україністики, яку вивчатимуть у рамках територіальних студій. Можна очікувати збільшення кількості студентів, зацікавлених у вивченні української мови та літератури. Їх можна буде студіювати не тільки як головну спеціальність, так звану мову "А", але і факультативно, як мову "В", де критерії для здобуття атестації не будуть такими складними. Навчальний процес є двобічним і вимагає активної участі студентів. Запровадження територіальних студій у цьому сенсі нічого не змінює...

Хто сьогодні взагалі записується на україністику? Хто вони – ваші студенти?

Це досить різноманітна палітра. Навчаються разом корінні носії мови з різних регіонів України, котрі осіли в ЧР, та чеські студенти без жодних попередніх знань, або з мінімальними знаннями української. Присутність корінних носіїв мови є потужним мотивувальним елементом як для чехів, так і для тих українських студентів, які прибули своєю мовою і надають перевагу чеській або й російській. Я завжди радію, коли у нас з'являється здібний студент, який водночас є корінним носієм української мови. Хоча інколи важко буває відгадати, в якому напрямку ця людина розвиватиметься. Часом досить важко викладати такий різноманітний групі студентів. Я застосовую так звану "кубикову" модель навчання, про яку я доповідала на міжнародному методично-дидактичному семінарі у Львові в 2006-у році. Цьому підходу допомагає взаємодія всіх компонентів навчального процесу, також традиція запрошення на посаду лектора фахівців з різних регіонів України, яку започаткував пан доцент Жидіцький. Цю традицію ми б хотіли й надалі зберегти, і з огляду на нерівноважену та складну мовну ситуацію у сучасній Україні.

З якими українськими ВУЗами співпрацює пражська україністика? Що ця співпраця дає?

Зараз у нас лекторською українською мови працює професор Баландіна з Полтавського університету, високо цінований і компетентний фахівець. Досить плідна співпраця була і з попередніми лекторами, зокрема з професорами Пономарієм, Житником, доцентом Доломаном з Кисло-Могилівської академії. Добрий досвід маємо з

Чернівецьким університетом (у нас працювали лекторами професор М. Скаб, доцент О. Івасюк), з лекторами Київського та Рівненського університетів. Студенти у рамках угод із зацікавленням стажуються в різних українських навчальних закладах, зокрема на кафедрі словістики та журналістики в Києві. Нещодавно керівництво Філософського факультету уклало угоду з Кисло-Могилівською академією, Чернівецьким університетом та університетом у Рівному. Співпрацюємо з філологічним факультетом Ужгородського університету, з НАН України. Звідти ми у 2006-у році запросили професора Т.Гундорову, яка прочитала в нашому університеті кілька цікавих лекцій про гендерну проблематику. До нас приїздила і пані Людмила Даниленко, яка є автором дуже вдалого підручника чеської мови (для студентів вищих навчальних закладів), виданого українською НАН в 2005-му році. Я, до речі, його рецензувала.

Ви вже говорили про співпрацю з українськими університетними та науковими закладами у решті країн Європи та в світі взагалі?

Тут мушу розчарувати. У цьому напрямі маю мінімальний досвід. Пригадую, що наша колишня докторантка, вже згадувана Лаура Конецька, стажувалася на Заході, у Мюнхені, де вивчала мову тамтешньої діаспори... Шкода, що вона була вимушена нас покинути, не закінчивши свого навчання. **Ви чимало сказали про успіхи чеської україністики, які були після Оксамитової революції. Чи маєте на думку щось, що не зовсім вийшло, що можна було б зробити по-іншому?**

Звісно, що так. Перше, що мені спадає на думку, шкода, що ми не брали активнішу участь у спільних проектах з україністами поза Україною. Особисто я налагоджувала деякі спільні проекти зі Словаччиною і мені відомо, що коли щось діється на міжнародному рівні, там завжди багато організаційних, інколи не зовсім приємних, бюрократичних проблем. Ці перешкоди можна подолати. Просто, це все трохи занедбане. Я бачу як завдання майбутніх українців, у якому вони зможуть реалізувати себе. Тим більше, що українська мова має шанс стати мовою частини загальноєвропейських процесів. Тому я звертаю до своїх студентів і випускників, щоб вони не боялися приєднуватися до різних проектів ЄС, спрямованих на Україну.

Годеться, що українська майбутня – у інтеграції до європейської, чи то до євроатлантичної структури?

Що стосується НАТО, то тут я не наважуюсь висловити свою думку. Хоча членство в ЄС певною мірою обумовлено членством у НАТО... Але зрозуміло, що Україна, щонайменше та її частина, яка належала до Австро-Угорщини, завжди була інтегральною частиною Європи. Ці традиції живі і варто на них будувати майбутнє. Гадаю, що сучасне покоління українців має величезні можливості та шанси у процесі інтеграції української мови та літератури до європейського та загального світового контексту.

Дякую за інтерв'ю.

Вареники по-літомишльськи

Текст: Олексія ЛІВІНСЬКИЙ,
Михайло НИКОРЯК

**Підприємець, родом із
Закарпаття, створив
у Східній Чехії наш
національний ресторан**

Ще при в'їзді до міста Літомишль, що на сході Чехії, гостей вітає біг-борд: стильний український ресторан "У Коли" запрошує... За хвилину, судячи з реклам та вказівників, стає ясно, що цей заклад тут – один з найвідоміших.

І дійсно, сяючи, у модерному стилі новобудова ресторану та офісу фірми її власника знаходиться у доволі віддаленому місці: несподівано автобусного вокзалу і на вїзді з міста, біля шосе на Будишлав. Тож відвідувачів, яким треба смачно, швидко і недорого поїсти, має задовольнити. А якщо їм запропонувати ще щось більше – якусь несподіванку, екзотику, знання чи музику, то кількість клієнтів тільки зростатиме.

Народженість...

Український ресторан – це у Чехії наразі ж несподіванка, хто ж заперечуватиме? При вході – весела мала Закарпаття, вітрини з різними українськими сувенірами – горішками, тарілками, рушниками, горілкою, гривинками з купонами тощо, архівні чорно-білі фотографії власника та його рідні, світлинки з України. Із зали долинає звук українського радіо. У меню – борщ, вареники і чимало специфічно закарпатських страв, таких як борщ чи лощі (які, зрештою, мають вторське походження). Приємно дивують ціни – у межах сотні чеських крон. Молоді, привабливі і ввічливі офіціанти, спілкуються чеською. Пиво та їжу приносять швидко. Словом, солідний для цієї країни стандарт. Тим не менше, власник "У Коли" Микола Тиводар одразу зізнається ресторан – стара збітовка. "Тут ми практично занесли старий будинок і збудували новий, – каже він. – У це все вклали біля 11 мільйонів. Мусили дотримати усіх гігієнічних вимог, лише на кухню витратили понад півтора

мільйона. Взяли кредит і зробили. Спочатку планували, що тут буде офіс фірми, а нагорі – апартаменти для відвідувачів. Але потім передумали. Ми цьому місту вирішили показати, що здатні не лише будувати і прибирати, а й смачно готувати, що маємо свою культуру. Адже всі тут знають про американський МакДональдс чи китайський ресторан, то чому не можуть знати про український? Восени 2005 року відкрили, потім певний час люди звикали, а нині вже нормально..."

Основний дохід – будівництво та послуги...

На очевидно здивовані погляди співрозмовників пан Тиводар одразу реагує: "Ресторан – не основна наша діяльність. У нашій фірмі працює біля 150 людей, більшість – українці, є молдаване, словаки, болгар. Будуюмо, прибираємо... Всі іноземці у нас – легально, всі мають робочі візи, медичні, соціальні страховки, житло. Зарплата – від 55 до 100 крон на годину чистого. Псевдопідприємств на так звану "65-ту вулицю" – не набираємо. І паспортів ні у кого не забираємо. Не обманюємо ні себе, ні людей, ні державу". Підприємець Микола Тиводар (34) погодився з нами зустрітись і розповісти про себе й свою сімейну фірму одразу і без жодних зайвих умовлянь. Як і маса інших громадян України, свого часу приїхав до Чехії на заробітки. Для його рідної закарпатської Гичинщини – це буденне явище. Не приховуючи, згадує 90-ті роки, як його сприймали і чому обрав саме Чеську Республіку. "Чехи не ображаються через

дурниці, – переконаний він. – А якщо є якась проблема, то скажуть це прямо. Тоді так і казали: не ми до тебе приїхали працювати, а ти до нас".

Починає з нуля

Будівельному майстерству вчився малечку від дідуся, який був теслярем і будував будинки. "Від нього я навчився любити камінь, бруківку, дерево, плитку, будівництво, реконструкції...", – зазначає йому нині. Тому й його справу продовжив. Початки у Чехії легкими не були. У 1994 році з батьком, майже одразу після армії, приїхав до Праги. Отримував на будівельних роботах по 25 крон на годину. На той час для українців це була дуже велика зарплата. Працював у Дейвничі, потім на паперовій фабриці у Чеському Крумлові. Згодом повернувся на Рідню долому. В березні 1995 року влаштувався у Іглави, потім певний час – у Ліберці, знову у Іглави. З хронологічною точністю згадує про ті часи: "Коли нам шеф сказав, що не має більше для нас роботи, у Гавличковому Броді я поїхав автобусом і випадково опинився у Світавах. Там одразу ж був і "Уряд Праги" (Центр Зайнятості), а на ньому висло оголошення: шукаємо працівників на цегляний завод. Я подвоївся, сказав, що нас четверо. Нас одразу взяли. Але на два місяці лише. Там попрацював, оформив "жизнієствя" – підприємницьку ліцензію. Тільки-но поплатив усі перекази-податки-збори, як опинився зовсім без грошей, залишився сам в чужій країні. Пішла весна, а вже від безвиходи хотів їхати додому. Але на квиток

– як нині пам'ятаю, він коштував 712 крон – мені не вистачало, бо я мав лише 500. Пішов до інформаційного центру і спитав, де у них можна зупинитись, маючи такі гроші?

рство, спонсорують дитбудинки. Придбали і старий сусідній будинок, де збудують ще щось... "Справа не в грошах, законодавство дозволяє багато спонсорсь-

І культурний заклад, який пропонує Україну... В Літомишлі не так багато – біля трьох-чотирьох – місць, де весь день мають так звані готові страви, тому ресторан "У Коли"

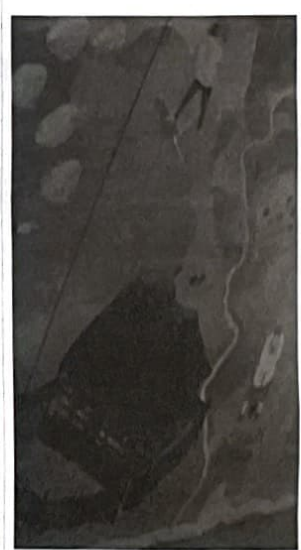

Сказали, що лише у літній хаті у Будишлаві за 600 крон на місяць. Туди й я поїхав, заплатив 300 крон, топив собі сам. Потім перебивався навесні, як мій. Фірма найняла нас чотирьох, виплатила 5 тисяч завадату на всіх. Згодом я цим людям оформив дозвіл на роботу і отак почав "поднікати".

Заселив і "ведмедиком": за два дні "нелегалізм"

А в 1997 році навіть отримав заборону в'їзду до ЧР на три роки. "Мої працівники пібито приступили до роботи у понеділок, а їхні дозволи вступали в дію тільки у середу, тож аж два дні (!) вони були "нелегалами". Вліпили штраф – 150 тисяч крон, і всіх "винести". Звичайно, ми судилися, але термін "ведмедиком" скоротили лише на половину. Я зміг повернутися лише у травні 99-го, і все треба було починати спочатку. Добре, що тут батьки з братом залишилися. Не лише справи фірми мотивували повертатися до Чехії пана Тиводара. Вже кілька років він знався з місцевою дівчиною Яною. Вони познайомились десь у 1996 році на дискотеці. "Після того, як мені вліпили "ведмеда", вона, зовсім молода дівчинка, тільки-но отримала водійські права. І на свій страх і ризик наважилась поїхати на Новий Рік до мене в Бєдєльов... За півроку ми мали весілля, у 2002 році народилася нам донька. Нині вона вже на конях їздить", – сміється підприємець. Водночас і його фірма почала розростатися. Для проживання робітників купили три будинки, підтримують різні спортивні турніри з футболу, хокею, боксу, карате, волейболу, рибальських та мисливських това-

ких подарунків звільнити від податків... Мені просто подобається підтримувати добрі справи. Нас часто контролювали фінансові служби, а зараз їхні працівники до нас на обід ходять. Це приємно", – гордо відзначає український підприємець, який два роки тому – єдиний у родині – прийняв чеське громадянство.

виграє ще й шм. Він став поступово таким собі і культурним закладом. "Крім вареників, шашликів чи горілки пускаємо чехам нашу етнічну музику. Скажімо, популярних у нас "Тудаків" з Нижнього Селіща. Роздамо, кому цікаво, матеріали про наш край. Працюємо до останнього відвідувача. Буває, приїдуть і країни – справити у закритому товаристві день народження", – каже пан Тиводар. Додає, що часом навідується і популярні особи, скажімо модельєр Беата Райска, різні співаки, артисти, і, звичайно, гурмани та люди, котрі цікавляться стравами різних країн і тестують їх. Українську горілку "Неміров" та її рекламні матеріали, запевняє він, завозять офіційно через дилера, як і інші необхідні з України продукти. Фірма сама крокує разом з мовою: випускає чимало власних рекламних матеріалів – майки, парасолі, мішечки для мобілок... Розробили доволі нагнену інформацію Інтернет-сторінку... Як кажуть, дрібниці, але гостям приємно: самі задууть ще і ще когось може привадуєть. Українські підприємці з Літомишля (як і раніше власники ресторану "Тризуб" у Брні) подали дуже добрий приклад презентації рідної культури та кухні. Школа, що наразі землями в інших містах Чехії такою ідеєю не захоплюється. Хоча, зрозуміло, може якусь борщ, вареники чи голубці стануть-таки у Чехії настільки ж звичайною стравою, як і якасьбудь піцца? Сподівасмося, чеськати залишилось недовго...

Бий своїх, щоб чужі боялися...

Протистояння між "помаранчевими" знову досягає апогею

Президентське послання парламенту було зірване. Віктор Ющенко і Юлія Тимошенко стрімко просуваються до відкритого протистояння. Юрій Луценко посварився з Банковою, а Віктор Янукович повернувся з тривалої відпустки.

БЮТ продемонстрував ступінь свого впливу на парламентські процеси. Віктор Ющенко планував 13 травня виступити з щорічним посланням парламенту. Але прихильники Юлії Тимошенко вважали за краще увійти до політичної історії Європи, що раніше не знала випадків, коли частина правлячої коаліції зриває звернення глави держави. Бюківці довели, що не забули свого перебування в опозиції. У підсумку президентові довелося виступити у брифінг-холі парламенту, в сфері Української служби Бі-Бі-Сі, через "Голос України". Юлія Володимирівна пообіцяла діяти рішуче. Леоніду не бентежить, що пакету заходів у боротьбі з інфляцією в природі не існує. Уряд відмовляється вносити зміни до Державного бюджету 2008 року, натомість Тимошенко обіцяє з 1 вересня на 30 відсотків підняти зарплати бюджетникам. Судячи з жару популістських обіцянок прем'єра, вона готується опинитися у відставці, щоб з розв'язаними руками почати боротьбу за абсолютну владу в країні.

Домовлятися? А що це таке?

Тональність публічного обміну думками між главами держави і уряду може радувати тих, хто супротивників нашої країни. Немає політичної волі, щоб визнати непрацездатність існуючої коаліції і сформувати технічний уряд. Домовлятися наші державні мужі і папи не навчили. Компроміс у нас нагадує або створення передумов для "кишки" партнера, або надиктовування умов переможеному. Парламентаріям простіше міркувати про дострокові вибори, ніж намагатися змінити ситуацію в діючому скликанні законодавства. Відновлення роботи Верховної Ради 16 травня навіряд чи введе в обмін політичних експертів. Депутати дозволили собі трохи попрацювати. Ухвалення нової редакції закону "Про Кабінет Міністрів" дозволило не лише потішити президентське самолюбство, але й дало підставу бютівцям говорити про готовність зробити все для збереження коаліції. Адаже заблокована трибуна Верховної Ради не дозволяє біло-серцевим просуватися шляхом конституційного реформування. Логічним був і провал на дозвол безмитного ввезення 250 тисяч тонн

м'яса і згода на урядове регулювання торгової націнки на соціально значущі продукти.

Луценко: звільніть Балогу!

На радість Президентів, його підопічні "нашоукраїнці" відчували небувалу приплив лояльності глави держави. Лідер фракції НУ-НС В'ячеслав Кириленко битував неконструктивних союзників по коаліції. В унісон з вождем Нашої України висловлювалися і спікери президентського секретаріату. На думку Віктора Балоги, "сердечники" змирилися з поразкою на столичних виборах і спробують обернути її в наступ на загальнонаціональному фронті. Один з польових командирів Майдану-2004 Юрій Луценко, ніяк не може знайти себе в новому політичному житті. Юрій Віталійович почав участь у київській кампанії із закликів звільнити Віктора Балогу, який не був почутий Президентом. Луценко перебуває в пошуку політичних перспектив не тільки для себе, але і для "Народної самооборони", що заявила про бажання піти в

одиночне плавання без нашоукраїнців. Але навіть "чесному ментові" повинно бути відомо, що в свою свенту леді Ю приймає виключно на власних умовах і поодинокі.

"Вікторова" Семенюк проти "Юлькиного" Портнова

Візьмемо, наприклад, Андрія Портнова. Виконуючий обов'язки голови Фонду держмайна доводить, що продаж Одеського припортового заводу є справою його життя. Свої зусилля з продажу стратегічного об'єкта присмачує антипротистояннями пасажирів. Шанси Портнова стати легітимним головним приватизатором малі, зате ситуація навколо ОПЗ може стати катализатором нової політичної кризи. Зразковий піар-крок зробила відсторонена від Фонду соціалістка Валентина Семенюк-Самоненко, яка свого звільнення урядом не визнає і нібито заклала квартиру, щоб виплатити зарплату співробітникам ФДМ.

Після тривалого мовчання в інформаційний простір повернувся Віктор Янукович. Вождь опозиції можуть позаридити колеги з інших країн: ніяких зусиль робити не треба, підтримуй до себе мінімальний інтерес і чекай, коли політичні опоненти геть посваряться. На руку йому й нове протистояння у Севастополі... Правда, вістря словесних випадів Віктора Федоровича все частіше направлене у бік прем'єрки. Та й реформувати Конституцію разом з БЮТ Янукович відмовився...

Чеські вигнанці з Закарпаття претензій до Києва не мають

Чеський парламент повернувся до 1945 року, коли Підкарпатська Русь була передана до Української РСР. Нині у його комітетах розглядається питання про відшкодування втраченого майна, яке чехословачки громадяни залишили на території краю. Уряд Міркі Тополанка до проекту висловився негативно.

Громадяни Чехословаччини, які до весни 1939 року жили на Підкарпатській Русі (Карпатській Україні), були змушені покинути свої домівки. Питання про виплату їм компенсації за маєток, який вони залишили у нашому краї, постало тільки тепер. "20 березня було холодно, йшов сніг. Приїхали відкрити, без плах, вантажників. Протягом 24 годин малярські ювки нас змусили покинути будинки. Дозволили із собою взяти лише валізи з найнеобхіднішим, тому батьки нас, малих дітей, закутали в ковдри", - згадує нині Йозеф Лішка події 69-річної давнини. Він є членом громадської організації "Підкарпатська Русь" - відшкодування майнових шкод", зареєстрованої у місті Брно. Організація вже багато років намагається отримати для своїх членів компенсацію за втрачений маєток - переважно земельні ділянки та будови комерційного та житлового характеру. Вони має близько 250 заявників. З них лише половина має достатню кількість документів про втрачене на Закарпатті майно. В основному європейські діти, які повернулися з концетраційного табору, таких документів немає, але для них передбачена можливість дема-

рації, - каже Йозеф Гавел, один з авторів законопроекту. Загальна сума компенсації має становити біля мільярда чеських крон. Пого заступник Лібор Хітілек переконаний, що заявників більше - біля 6,5 тисяч, і сума необхідних компенсацій є у 6-8 разів більшою. Один заявник може отримати максимум 2 мільйони крон.

Відомий фотограф Рудольф Штурка, який народився у Волопому (нині Міжгір'я), зібрав найбільше підстав для підготовки законопроекту. Штурка вже звертався до омбудсмена і навіть до Європейського суду у Страсбурзі. Омбудсмен йому відповів, що у 50-х роках деяким вигнанцям було вже виплачено компенсацію. У січні 1946 року маєток чехословаків був описаний, і Радянський Союз через кілька років виплатив Чехословаччині відповідну суму. Однак чеські більшовики ці гроші використали на власний розсуд. Тому компенсації у 50-х роках отримали переважно лояльніші родини. З цим і пов'язана відсутність претензій у вигнанців та їхніх нащадків до держави Україна, а лише до чеської держави. Міністр фінансів Мірослав Калоусек зазначив, що не відомо, з яких цих слід виходити при можливих виплатах. Не кажучи вже за те, що такий закон може стати додатковим навантаженням на бюджет і міг би відкрити "скриньку Пандори", тобто зруйнувати кордон майнових претензій - 1948 рік, спровокувавши прецедент для перегляду, скажімо декретів Бенеша.

пор

Міськрада Севастополя "жити не може" без Лужкова

Севастопольська міська рада закликала Службу безпеки України і Міністерство закордонних справ скасувати рішення про зборону на в'їзд на територію країни мера Москви Юрія Лужкова. У зверненні наголошується, що "тісні і взаєм-

вигідні обом містам зв'язки створювалися і розвивалися завдяки позиції мера Москви". На думку депутатів, "беручи участь в урочистостях з нагоди 225-річчя створення Чорноморського флоту Росії, Ю. Лужков не робив жодної експансіоністської, агресивної або загрозливої характеру. Він говорив про своє розуміння конкретного факту". Служба безпеки України 12 травня заборонила меру Москви Ю. Лужкову в'їзд в Україну через його висловлювання щодо Севастополя. Дінем раніше він прилюдно заявив, що питання державної приналежності Севастополя залишилися невирішеними, і Росія це питання вирішуватиме на користь свого "державного права". В чорноморському місті через це відбулися навіть бійки між проукраїнським та проросійським табором. Український уряд відповідно до указу президента розробляє закон, за яким Чорноморський флот Росії має бути виведений із Севастополя до 2017 року, як становить відповідна угода. УНІАН

Кіпіані: Бандера мав стати "Великим Українцем"!

На телеканалі "Інтер" за допомогою смислового голосування визначили "Великих українців". Список очолив князь Ярослав Музирів з 648 тисячами голосами (40%), потім академік Микола Амосов - 322 тисячі голосів (19,88%). Третє місце отримав Степан Бандера - 261 тисяча голосів (16%), за ним йдуть Тарас Шевченко - 115 тисяч голосів (9,3%), Богдан Хмельницький - 63 тисячі голосів (4%), Валерій Лобановський - 51,5 тисячі голосів (3,18%), В'ячеслав Чорновіл - 42,5 тисячі голосів (2,6%), Григорій Сковорода -

28 тисяч голосів (1,73%), Леся Українка - 26 тисяч голосів (1,64%) та Іван Франко - 24 тисячі голосів (1,49%). Але як заявив шефредактор "Великих Українців" Вахтанг Кіпіані, були маніпуляції із результатами голосування, насамперед з боку одного з лідерів партії Регіонів Дмитра Табачника. Кіпіані переконаний, що першим мав бути Бандера.

Огризко у Празі в дчув підтримку шляху до НАТО

"Віштерадська четвірка" підтримує прагнення України і Ізраїлю вступити до НАТО. Чотири країни об'єдналися - Польща, Словаччина, Чехія й Угорщина, - а також Швеція виступають і за інтеграцію України до європейських структур. Цим темам були присвячені дві заяви, що їх підписали міністри закордонних справ цих країн на зустрічі 23 квітня в Празі. За словами голови зовнішньополітичного відомства України Володимира Огризко, членство в Євросоюзі й НАТО є двома головними політичними пріоритетами України. Держави "Віштерадської четвірки", Швеція і Україна сподіваються, що мінімішній темп переговорів між ЄС і Україною приведе до того, щоб Київ якнайшвидше уклав із Євросоюзом угоду про привілейоване партнерство. Вони вважають, що таку угоду можна було б укласти протягом головування в ЄС Чехії в 2009 році. Як повідомив міністр закордонних справ Чехії Карел Шварценберг, учасники засідання висловилися за загальне аннексія виборів до країн ЄС для громадян Білорусії. Білорусія засуджує на тісншу співпрацю з ЄС, але умовою для цього залишається демократизація цієї країни.

другим - Амосов, третім - Шевченко. Динаміка голосування за "великих" дала підставу сумніватися у "чесності боротьби". Ярослав Музирів за місяць голосування мав у своєму активі лише 60 тисяч голосів, а в останній день кількість його прихильників раптом зростає на 550 тисяч. Як стверджує Кіпіані, невідомі особи вкинули близько 550 тисяч голосів за Ярослава Музирова - і таким чином історичний персонаж, який протягом усього проекту був четвертим у рейтингу, несподівано випередив тих, хто був справжнім лідером голосування упродовж усього часу. "Це могли зробити сили, які зацікавлені у тому, щоб на чолі списку опинився не хтось з національних лідерів України, як-от Шевченко чи Бандера, а людина, як колись казали, зі "спільної кошиком братніх народів". Слідом за Україною стартував подібний телепроект у Росії. І у російському списку фігурують майже всі члени нашої десятків, крім Бандери - там і Лобановський, і Хмельницький. Думаю, такі речі роблять для того, щоб після закінчення проекту сказати: подивіться, у нашої і вашої десятисті спинаються трохи-чотири-п'ять чи більше людей. То навіщо нам дві держави, дві культури, коли у нас один і ті ж герої?", - сказав Вахтанг Кіпіані.

Наступ на ромів у Італії відіб'ється і на українцях?

Черга іноземців за дозволом на перебування в Римі

Сильвіо Берлусконі у передвиборній програмі партії "Полово дельа ліберті" пообіцяв посилити органи правопорядку, аби ті змінили ситуацію в містах, відкритих лівими для нелегалів із країн з-поза меж Євросоюзу. Програма PDL також передбачає розгляд Європарламентом заборони неугоджених загальних легалізацій у країнах-членах, контрастування явища нелегальної імміграції шляхом співпраці із країнами-донорами і транзит нелегалів. Заплановано збільшення кількості центрів тимчасового перебування іноземців для їх ідентифікації та подальшого видворення із країни. З такими ж передвиборними обіцянками виступив і новий мер Рима Джанні Алемано. Він бачив своїм пріоритетом гарантування безпеки у місті, розуміючи його як посилення контролю за імміграцією. Одним з перших його вчинків стала підготовка до скасування місць проживання циган (а їх аж 85) та віддалення їх від міста на 25 кілометрів. Алемано планує перекваліфікувати та озброїти муніципальну поліцію, яка не тільки регулюватиме дорожній рух, але й запобігатиме злочинам. Схожий сценарій можливі і в інших комунах Італії.

Новий уряд присягає на вірність Італії, а українські трудові іммігранти дещо серйозніше замислюються над тим, що принесуть їм майбутні кроки цієї влади. Дехто чекає від неї загальної легалізації, за зразком тієї, яку Берлусконі провів у 2002 році під час своєї попередньої каденції. Інші остерігаються перевірок документів та жорстких імміграційних нормативів. А вже передвиборна агітація багатьох із тих, хто став до керма держави на місцевому та найвищому рівні, базувалась на обіцянках приборкати злочинність у країні, вини за яку покладено на іноземців.

Передвиборна агітація, збудована на контрастах між "місцевими" і нелегальними (чи й легальними) іммігрантами – не новина, зокрема для партії Берлусконі. Ще на попередніх виборах міста і селища були всіяні біг-бордами із усміхненим портретом Сильвіо, який обіцяв зупинити хвилю "чужах". Проте тоді ця тема не була такою актуальною для електорату, тож не спрацювала – перемогла партія Романо Проді. На останніх політичних перегонах питання про статуси іммігрантів було серед принципів. Це тема стала вигріваючою для багатьох кандидатів, які спекулювали на страхах виборців перед "кримінальною фізіономією" іноземців-вихідців із країн з-поза меж ЄУ. Бомбардування кримінальною хронікою із екранів телевізорів і нагінання жаху у мозках сільських до фобій італійців, дало свої результати. "Зупинити інвазію!", "Програма Проді: інвазія нелегалів". "Ні – праву голосу для іммігрантів!" тощо – такими були щогорічні маніфести багатьох політичних сил. У колективній уяві поняття "іноземець" ототожнювалося зі словом "нелегал", а "нелегал" – зі "злочинцем".

Соціологічне дослідження інституту маркетингу "Фокус" (були опитані 1200 респондентів по усьй Італії) засвідчило, що 57 відсотків італійців негативно налаштовані до іммігрантів та вважають їх відповідальними за посилення криміналітету. За класифікацією найнебезпечніших на першому місці цигани – 61%, румуни – 33%, за ними слідує громадянин Албанії. Не можна стверджувати, що ксенофобія італійців є цілковито безпідставною. Через толерантну політику (і, на думку певної частини суспільства, протекцію Римокатолицької Церкви) в Італію повернули циганські табори, зокрема румунські, які живуть тут, споруджуючи халупи з картону під мостами, у передмістях, вздовж рік, жабраючи на дорогах та промишляючи крадіжками. Це явище особливо загострилося після прийняття до ЄУ Румунії. Відповідальність за "румунське засилья" зовсім не лягає винятково на лівоцентристський уряд, адже цей процес почався задовго до його приходу до влади. Однак кілька гучних кримінальних злочинів сконцентрували увагу громадськості на іммігрантах. Помад те, лідер партії Національний альянс Джанфранко Фіні висловив бажання переглянути можливість вільного пересування країнами ЄУ громадян Румунії, запровадити для них в'їзні візи та можливість видворення з країни порушників закону. І хоча цей виступ засудили інші італійські політики, а посольство Румунії в Італії потрактувало його як голослівні передвиборні обіцянки, припущення щодо обмеження права громадян країни у складі ЄУ демонструє ситуацію, яка склалася, і "большы точкі", завдяки яким кандидати здобували популярність в електорату.

Пісенька про "Грозного"

Українця вже кілька десятиліть безпідставно звинувачують у нацистських злочинах

Верховний суд Сполучених Штатів не задовольнив апеляцію американця українського походження Джона (Івана) Дем'янюка. Його звинувачують у тому, що він працював охоронцем у нацистських таборах. Дем'янюк 1951 року емігрував до США і вже за сім років отримав американське громадянство. Він запевняє, що в роки Другої світової війни служив у Радянській Армії, у Криму його захопили в полон німці й кинули в концтабір Требілінка. Однак Дем'янюк не визнає, що допомагав нацистам.

Багато років Іван Дем'янюк спокійно жив і працював автоспасарем на автозаводі в місті Клівленд, штат Огайо. Іван Дем'янюк, якому нині 88 років, більше 30 років бореться за право залишитися у США. Він стверджує, що був у таборі не охоронцем, а в'язнем. Це була довга та важка юридична боротьба.

1977 року його вперше – на підставі переданих із СРСР свідчень – звинувачували у співпраці з нацистами. Міністерство юстиції США на підставі цих свідчень визначило, що Дем'янюк приховав, що був нацистським політиком на прізвище Іван Грозний у концтаборі Требілінка, тож 1981 року позбавило його американського громадянства. У 1986 році США вислали Дем'янюка як нацистського колаборанта Ізраїлю, де його 1988 року засудили до страти. Але потім ізраїльські слідчі провели власне розслідування і встановили

на підставі нових документів із архівів СРСР, що особа, яка була відома в Требілці під прізвищем Іван Грозний, насправді мала ім'я та прізвище Іван Марченко. 1993 року Верховний суд Ізраїлю реабілітував Дем'янюка, і той повернувся до США, де його 1998 року поновили у громадянстві та всіх правах. Але 2002 року Дем'янюка знову позбавили громадянства – на підставі нового судового висновку, що він співпрацював із нацистами, але тепер уже не в Требілці, а в трьох інших концтаборах: Собібор, Майданек і Флоссенбурґ.

Американський суд у грудні 2005 року наказав депортувати підозрюваного старика до України – за те, що він приховав у імміграційній заяві дані про роботу в цих трьох нацистських таборах смерті. Адвокат Джона Дем'янюка заявляв, що депортувати його клієнта до України – це ніби кинути його в басейн, повний акул, оскільки на колишній батьківщині його... будуть піддавати тортурам. Суд погодився з такими аргументами. Тепер залишається незрозумілим, яка з країн захоче або прийняти, або знову судити його. Син Дем'янюка, також Джон Дем'янюк, після позачергового рішення про депортацію висловив сумнів, що якась країна світу висловить бажання прийняти в себе 88-річного колишнього автоспасара та, можливо, нацистського колаборанта. Якщо Україна відмовиться його прийняти, то залишаться варіанти його висилки до Польщі або Німеччини. Але яка країна знайде підстави назвати Джона Дем'янюка своїм громадянином?

TORRECID GLAZURA

HLEDÁME NOVÉHO ZAMĚSTNANCE NA POZICI

**ZÁSTUPCE OBCHODNĚ TECHNICKÉHO SERVISU
PRO OBLAST UKRAJINA, RUSKO A BĚLORUSKO**

POŽADUJEME:

TRVALÝ POBYT V ČR
ZNALOST UKRAJINŠTINY NEBO RUŠTINY
ZNALOST ANGLIČTINY - KOMUNIKATIVNĚ
ZNALOST ČEŠTINY - KOMUNIKATIVNĚ
OCHOTU CESTOVAT
STŘEDOŠKOLSKÉ NEBO VYŠŠÍ VZDĚLÁNÍ
ZRUČNOST, SPOLEHLIVOST

NABÍZÍME:

ODPOVÍDAJÍCÍ PLATOVÉ OHODNOCENÍ
CESTOVNÍ NÁHRADY
PRÁCI V ZAMĚSTNANECKÉM POMĚRU
ZAMĚSTNANECKÉ BENEFITY
JAZYKOVÉ KURZY
ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ
ZÁZEMÍ MEZINÁRODNÍ SPOLEČNOSTI

ROMAN HŘÍBEK, GSM 602 493 822, rhribek@glazura.cz

ROUDNICE NAD LABEM, WWW.GLAZURA.CZ, WWW.TORRECID.COM

У таборі

Минає довгий сім літ.
Тюрем, етапів, знущань та каторжних робіт.
Це було вже в пустелі Казахстану,
В таборі спец посиленого режиму.
За п'ять метрів високою стіною,
За колючими дротами, стерегли нас
Зні конвої і зі злим поглядом.
В знущаннях і зневагах, взимку на холоді
Влітку на спеці і завжди – у голоді
Будували ворогові заводи, міста
Там гинула наша молодість,
Пропали наші молоді літа.
В зоні в'язень-скульптор "на заказ"
Погруда "вождю" Сталіну зліпив враз.
І як на сміх! В чоловічій зоні
На високім постаменті стоїть "вор в законі"
Щоб в'язні пам'ятали, хто є голова Улагу.
Він – найбільший маг із магів
Найбагатший він магнат і жорстокий
обер-кат.

На нарах снігів вищий сон:
Вже на світі п'ятдесят третій рік іде.
Як приснився мені диво-сон: снігів,
Що всі в'язні як кожен день стоять на
розводі...
Це така велика клітка з колючого дроту,
До якої заганяють і звідкіль
Розбирають рабів і в'язнів на роботу.
Враз сильний вітер піднявся,
"Вождю" голову зриває і високо підіймає...
В жаху в'язні стоять коло брами,
Страшна голова кружляє над нами.
Другий раз вітер зривав
Тяжку брану розламав.
Всіх бідних в'язнів степом розігнав.
Третій раз вітер подував
Тяжку голову вищерт розбив.
І розніс по степу, не лишилось і сліду...

Прокинулась я в сон:
Все розказує на роботі...
Нашій теті Литвинючій*
Була рада такий шутчик.
На роботі тієї теті сон розказала.
Тітка на мене накричала:
Ті дивиси! Тож мовчи,
Таке нікому не кажи.
Бо ще можуть як обиду
Повести тебе до суду...
А там зроблять таку гандалу,
Що тобі за пропаганду ще десятку
додадуть.

Сон здійснився.
Та медово прийшлося ждати.
Почався мій сон ся сповняти.
Перший вітер зривав і сатрапа з життя взяв.
До нас та вістка, що катюжи – вже нема
У день так званого жіночого рівноправ'я.
Там, в столиці, у Москві

Пані Павліна Беноні заслужено вважається легендою української громади у Чехії. Народившись поблизу Чорткова на Тернопільщині у 1923 році минулого століття, пані Беноні добре пам'ятає жертв Голодомору, які тікали через радянський кордон на Захід. Згодом за свої зв'язки з УПА була жорстоко репресована, сталінський режим "подарував" їй десять років табору у казахстанському Балхаші, але не зламав. Пані Беноні залишилась свідомою україркою, хоча проживала в Абхазії. У 1992 році перебралася із сином до Праги, і не оминає практично жодної акції української громади. Для нашого часопису публіцист та політв'язень пані Беноні написала віршований спомин про ці часи...

З почестями антихриста хоронили,
Що аж людей подавили, так плакало КДБ...
Нам, у зоні, ніби посміло –
Перемін дуже ся хтіло,
Та у літній один день
Нас згнали всіх людей,
Нас чіпали нам наказ:
Що є амністия, та не для нас...
Для бандитів і злодіїв воля буде, –
Бо ж вони – "саветські" люде.
Але і до нас другого вітру подуло,
Щоб нас вже тут не було...
Із малолітніх зачали
Бо ті вже свій термін кінчали.
Іпалівців випускали, бо з них користі
немає...
А решта: як кому довелось.
І до кінця терміну терпіння прийшлося.
А з великими термінами
До мордовських таборів загнали,
Щоб там свій вік в неволі коротали.
Третій вітер таку вість,
Вже на висілці приніс.

Товариш Федор на обід спішив,
Мені на роботу нову газету доручив:
"На, почитай вже ніні
Що там твориться у Кремлі
Микита той Хрущов,
Що тепер до влади прийшов
І сміливості набрав, із великої трибуни
Сталіну культ особистості читав.
Наказав геть всі пам'ятники зняти
І всі сталінські пам'ятники помішати".
Народ з охотою наказ виконив,
Пам'ятники поскидав, тут же назви
поменяв.
Лиш в Балхашській зоні опустили –
Стоїть пам'ятник єдиний.
Понад ним вороння криче,
Наче по жертвах його плаче...
Такий-то сон мені приснився.
Слава Богу, що здійснився...

*Жінка, котра вмела розгадувати сні – П.Б.

Гимн

Наталена Королева, оповідання

Тоді мені перейшло через тридцять.
Здавалось: я, мала все, чого могла бажати, а в
дійсності – все життя була суцільна
прикрість. І на тілі тієї перманентної
прикрості, що мусила мешкати в Петербурзі,
не більша неприємності: обов'язкові – двічі
шомісяця – обиди в родині генерала
Ябовського, що доводився мені якось
своєм. Генерал вже давно світив лисиною
в "Государственном сопете", свої безкінечні
оповідання-згадки виголошував високим
фальцетом і при кожній нагоді підкрес-
лював, що він – "настоящий малорос із
Києва". І справді, ширі він любив усе, що
слід любити "малоросам": "Українську
поч", "малоросійський" борщ та ковбасу,
запканку, топак і "божевінний" українські
пісні. Поза тим навряд, щоб мав він якусь
якшну національну уяву, але слово "Україна"
знав. Бо колись, за одним із тих нудних
обідів хтось інший з архаїчних гостей
почувавши, що я, в балаці про Моношку,
вимовила "Галька", запитав, чи я з Малоросії?
А я відповіла: Ні, я – з України. Або говорив
точніше – з Волині. "Так, значить, такі з
Малоросії?" Такий більш-менш національний
характер мали розмови в домі генерала.

Згаданого року я не могла влітати з
Петербургу на Рівдяні Свята, а коли ж мала
необережність згадати про це на обіді в
генерала – він категорично примусив мене
провести Свят-Вечір з ними. Лише вступила
я до велетенських покоїв, відразу відчула
подвоєну вродисту нудьгу. Шики слуг з
"лицом-ціткою", схильована й розгублена
генеральша, що раз-по-раз нюхала "англій-
ську сіль" й шарудила, як миша в соломі,
товстелезним, цупким шовком своїх спід-
ниць, здитинілий генерал, що зараз же
почав свої спогади з діб Наполеона чи
Суворова й ніяк не міг зрозуміти, що я не
бувала свідком ні його згадок, ні його
копінських вражень. Каваліри пропонують
дамам "руку-бубликом" й урочистим походо-
м, як "рукавфрові" гості в "Тангойзері",
поважно рушаємо до ідальні. Провід
переймає генерал. Лагодить на вислехні
грудях свій "іконостає", – безкінечну
колекцію орденів, робить поважне обличчя
й хриплим сопраном виголошує "відпо-
відну" промову. Вітає, бажає, згадує, про-
рокує, й знову бажає та вітає. Я прокидаюсь
до дійсності, коли господар, нареши, змиває
тон: А тепер, коли вже так сказати,
закінчилась частина офіційна, дозволю собі
запропонувати нашим козачиним звичаєм
традиційні "три чарки"... Згадаємо, кого
слід, згадаємо й "Край, де всьо збільше
лишеть", навіть п'ємо за "Малоросію". Генерал
остаточно розм'якся і, спершись рукою
на стіл, чим приводить у жах генеральшу,

говорить нескінченні монолози. Генеральша
непевним поглядом все частіше зиркає на
промовця, котрий може "заговоритися" й
сказати якесь співче, неслухине в присут-
ності слуг. А тому генералова "відпускає"
люкаві. І саме в час: генерал вже встав,
випирав груди й декларує "кромозу" про
"золоту примару славної козачої волиніші",
бунчук, булаву... "...Какоє великопеліе!
Какая красота!" – приходить він до верхів
закоплення й, оглинувшись на всі боки,
приглушеним голосом додає: "І всьо, всьо
здушлі... Москалі!". Дехто спускає очі,
дехто похиттує головою, а тихенько плещу в
долоні. Переходимо до салону. Тут – усі
налі на мене, бо ж "прекрасні малоросій-
ськія" пісні – моя атракція. Вже мій
невеличкий репертуар наближається до
кінця. Але слухачі вимагають ще "хоч
одну"... Набрицькую на ролі й пригадую,
що за останнє перебування в Києві чула від
О.А. Кошниця нову для мене пісню... Тільки
що – хорова, – заповідаю, – але ж нескладна.
Спробуйте підтитувати, я прогаю кілька
разів мотив. Скриплять дідугани, мов старі
ялини в лісі. Та потроху налагоджуються. Але
ж скажіть слова! – дуже за всіх хвилюється
генерал. «Ще не вмерла Україна, ні слава, ні
воля». Прекрасно! Прекрасно! Що ж не за-
писи? Писні... Який гимн!.. Так український!
Все раптом замовкає. Найбільш отертий
господар. Але враз отямлюється і, скільки
може швидко, чимчикує до дверей та торкає
за клямку: чи добре замкнено? Потім
визирає вікном на вулицю, швидко вертає
до ролю й зганяє всіх гостей до тишішого
кола: Так заспівайте ж спочатку сама! Все,
всі! Аж до кінця!.. Я ще ніколи не чув
Ніколі! Навіть не знав, що єсть наш... наш
гимн... Тільки не співайте на повний голос.
Й захоплена ефектом. По правді кажучи,
собі тільки тепер усвідомлюю вагу факту, що
ми маємо "свій гимн". З цікавістю дивлюсь
в обличчя сивоусих, сивобородих, лисих
діда, що всі притяглися до мене й дивляться
на мої уста, ніби з них має ось-ось
випурихнути дивовижний птах... ".... і пожа-
жем, що ми браття козачього роду..."
Ябовський раптом підводить до стелі свої
випідлі очі, побожно широко вимахуючи
рукою, хреститься раз, два, три, п'ять разів, а
по його почервонолому й екстазному
обличчю, по довгих вусах, по блискучих
орденах бляхтє всім, дрібні краплинки сліз...
На другий день генерал не прийняв до мене
з візитою, як годилось. Але на третій день
свят принісся зранку телеграму: "Його
високопревосходительство... тихо скоп-
чалася...". Потім вбита горем генеральша
оповідала, що від Свят-Вечора він не заснув
аж до самої смерті.

Лорак поступилася росіянину Білану

Українська співачка Ані Лорак повторила мінупотрічний результат Верки Сердючки на міжнародному пісенному конкурсі "Євробачення". Ані Лорак з англійською пісню "Shady Lady" посіла друге місце із кількістю балів 230. Переможцем конкурсу став росіянин Діма Білан, який вже вдруге брав участь у цьому пісенному змаганні. У 2008-му році Білан набрав 272 бали. Третью стала Греша і її співачка Каломіра, набравши 218 балів. Найвищий бал – 12, українцям дала лише Португалія. Чехія віддала найбільше голосів Вірменії, України від неї дісталось 8 балів. Натомість жодного балу Ані Лорак не отримала від Німеччини, Швеції, Франції, Норвегії, Сан-Маріно, Нідерландів та Швейцарії. Другий рік поспіль Україна віддала 8 балів Грузії, а також 10 балів відійшли Азербайджану та 12 – Росії. Фінал "Євробачення 2008" відбувався в ніч з 24 на 25 травня у Белграді, Сербія. А у 2009-му році "Євробачення" пройде у Росії, у Москві 12-13-14 травня.

кор

Малярчук

Добрица

...то добре знайомий з такою історією Дітченом, одразу згадаються, про кого йдеться [мова]. Хто зна, що в статті з хлопчиком разом, якийсь божественний старий англичанин: "Мійній королю мені дороге, півний людини, що треба насправді великої мети? І головне Мійдному королю, щоб самі люди функції Мейноту не

живляється, знав причиною його не залишала його, і так скрутку. Події цієї подорожі відбуваються не тільки Андрушівському місті з верховою ескортною — із вчашами регату і комерційно-банківською в голові головного галузі: повстає перед ним з погляду життя в Америці.

РС БІ-БІ-СІ.

Сон сподіваної
де тематичний збірник і
малюнки із використанням
поетик, часом ужитих
модельованої в адекватно
поглибленим мислите
зачепленому. Особливо
те, що вона досліджує
позначені з початків
творчості – про
1960–2001 роки. Оповідь
цього типу писав
окремий блок у тв
письменника. Почат
книга вийшла у 400
видавництва "Правда"
письменник каже, що
де фантастичне оповід
можуть понаслідувати
готують не виконав
на початку XIX століття

Світ величезний і необмежений: небо патрулюють вершинами
на величезних гістах, в печерах водяться дракони, і
чотириногі люди — змуги — вяршать правосуддя. Якщо ти
— рч, і тебе хвилює за борт як несприят, — що робити?
Змислити та грати на дню? Або ж воя-твоя шкільність,

LEDA^{CZ}
Ukrajinsko-český
česko-ukrajinský
slovník
114
tisíc

свого міста, піднявшись на критичний височинах, підпоркує в бік дитинства. Він робить п'ять зупинок у ключових моментах свого життя, дає ще раз переказувати, віднаходячи в собі свідомі суспільні зміни, просять його посприяти, щоб робити ті самі помилки і в дитячій крові у познанні світу цього разу він бачить таке розумне, але хоча не може змінити. А ще він знає, що в його житті була тваниця, про яку він

ДИСКИ

Українські
застольні
пісні

«Ой у вишневому саду», «Іздала козаков», «Ой, гарно я гарно»,
«Приманула, пашени», «Іздала пушляк», «Ціла пароч», «Два
дуби», «Нісє Гали до дому», «Ні
має місця», «Розгубила
хліпок, коней», «Торіш коня»,
«Ті, наймаєте», «Сон ти
не прийшов», «Ой не горі циган
столик», «Пісє горі рушник», «Ой
чорна, я чі чорна», «Ой чий то
кнь стоїть», «Ой у вишневому
садуку», «Найліпше браття»,
«Два колоски», «Смерєк», «Білі
каштани», «Ванку, ванку»,
Три доліні куш калени», «Турюка
Коза», «Іздала коза до Дунай», «Ой дачино, шумить гай»,
«Засів істали козаченьки». Який українців не знає цих
пісень? Туті «Експрес» одразу з першої платівки образ
півеньчї гармонію, а на самє – орієнтувалася увагу
навоки українські застільні пісень. Замовляю 6, це
додати улюблї категорії – але тут тек є свої текі

любопытны и приоритетны. След выдаты наливные – "Эсперс" не стал обмужавать себе, наприклад, тільки загварювавши пісню. І ще й, односторонньо, вірний крок. Тому що страшенно заплутав, якщо хоча тривав не одну годину, обов'язково вийшли абсолютно різні настрої – веселий, сумний, нерозв'язаний, трагедійний, філософський, і знову веселий, і знову спокійний. Там природно, що альбом "Есперс" складається із так само різних пісень – всі запитосі можуть бути знати саме те, що випадає настрою саме зараз. Тепер всі альбоми гурту зібрано на одній платформі. Назви файлів – українською. Ціна: \$ 9.92

Поміж нових дисків серії "Золота колекція" – це завжди привід для гарного настрою. Цього разу на вибір теми ми попросили Олега Скрипка – ще у 2007 році він став патріархом

[illegible]

Лама.
Світло і тінь.
Кому, хто ще сумнівається, що українська мова – це справжній "формат" для СМ-стандів та дискітків, треба

подарувати чому б цей альбом. Після виходу дебютного альбому спочив — а він має ефект вугілля в українському музичному просторі. Лата, Лата, Лата, не мала часу зупинитися. Власне, слухачі розділи на пробажниці в гуглшук. Від не чекали, що він перестав повторити, а вперше першу публіку (задовго до, між іншого, наприкінці 2007-го Лата випустив запис Best Ukrainian Act за версією MTV Music Awards) і — сповна ставати швидко відомим артистом — одразу ж відомий з другого альбому: «Світло і тіні» та «Земля, як боліти», ставши найбільш затребуваним на українському радіо за останні кілька місяців (не кажучи вже про участь у супергурті на міжнародній «Сабо»). Втім, тепер ви можете почути і самі — тому що музикант знову мав під собою серйозну основу. Прислухайтеся, що вражуватимуть здебільшого крок вперед — у порівнянні з першим альбомом, «Світло і тіні» звучить більш об'ємно, різноманітно. В більшості пісень звучить Кайшис. Відраділений співом — це не тільки Лата, а й Кайшис. Музика простіша, але більш такій до розуміння, до деяких інструментів із шумином — але залишається легкою, тому її неважко вислухати. Альбом однозначно — вона приносить задоволення. Ціна: 6,92

Вверх

Дмитрий ГОРДОН

Тексти пісні прості – але зворушливі. Голос Дмитра Гордона звучить якось більш упевнено, ніж на двох інших платівках. Справжнім естрадним співачком Гордон не став – але він виконує ці пісні так, наче запрошує некавалієроподібно поговорити, замислитися. І ось саме цей настрій складної розмови відчувати – приємно. Ціна: \$ 9.92

Комідаст сюжет – саме так можна висловити джор шоту серіалу. Його сюжет позбавлений карікатурних зазіхань і нагадує життя реальної людини. Рівновага, неперсонування, пошук компромісу, сміх над життям, проблеми бачить та діє – тут усі це обграти легко, невимушено. гумором та саморізкою Герол – Лєкс та Рома – знайоміше сюжти на типових персонажів членівств телевізоре. Вони наш суспільстві, ці просто оповідачі по той бік бар'єру, але залишаєть таким ж значимим і зрозумілим аудиторії. Цей перший в історії суспільного життя українців проєкт, який вийшов з підтримки українською версією колективу відомого проєкту "Love, Bugs" ("Любовні шутки"). Інші кандидати телевізійного знайомства стили мільйони своїх симпатиків у 29 країн світу: Франція, Греція, Португалія, Італія, Швейцарія, Польща. Кожен країн, працюючи у форматі "Love, Bugs", пропонує свої версії чл історії шоу зазвичай отримує нову назву, а головні герої – нові команди. Національний колорит, особливості ментальності, гумору, традиції – все це впливає на нові версії "Love, Bugs", а в українську версію здобула серед телеведучих шалену популярність. У головних ролях: Дмитро Лєкс та Дмитро Рома. Вийшов оповідач українською мовою. Вийшов формат – PAL DVD Region 2. Ціна: \$17.92

Андрей www.1000.com. Дорогу

Комарі вранці розмовляють: "А що це, куме, вчора кричали, як недорозані?" "Та того наркомана, в якого і кров постійно шуміли, забрали в диспансер. То в мене пока..."

Мишка повертається у кірку вся подряпана, з розірваним вухом. "Так хто мені не вірив, що чорні коти приносять нещастя?"

Три упири зібралися: "Літав я учора вночі на північ, смачно їв і двоє крові напився". Другий: "А я на південь — хлюпачо!". Третій мовчить, і ті його питають: "А ти чого мовчиш? Ти ж зі Сходу ще опівночі весь в крові повернувся!". Той ледь проше-потів: "Там телеграфні стовпи були!"

“Учора із сун із черепахи. І як?” “Із тарілки зручеш!”
Ліки заходять наживає для профілактики інфекції? “Спочатку мн кип'ятимо воду”. Добре. А потім? “Мн іл фільтруємо”. Чудово. А що ви з нєво робите далі? “А далє, щоб не ризикувати, мн п'ємо ривн”.

Салер не має права на помилку... Недарма є приказка, що салер помиляється тільки раз. Саме тому я обрав професію синоптика!

Насправді сапер помиляється не раз, а двічі. Вперше — під час вибору професії.

•••
"Боюся, мені доведеться продати машину". "Чому?"

Nejlepší espresso v Praze
Ochutnejte
ručně vyráběné
OKOLÁDOVÉ BONBONY
z naší manufakury.

KÁVOVARNA
Založeno 2002
Pasá Lucerna, t. pánská 61
tel.: 296 236 233

"Щоразу, коли я зупиняюся, підходить міліціонер і питає, чи є свідки аварії".

“А правда, що хвилинка сміху продовжує життя на п'ять хвилин?” Це дивлячись із кого ви смієтесь... Може й скоротити...”

Незамінних людей немає. Але одних замінюють не так,
а інших замінюють ніколи.

Майстерність начальника полягає у вмінні витискати з підлеглих максимум.

3 14 квітня у школі – акція! Тепер замість дзвінка лунатиме поліфонічна мелодія! Якщо ти хочеш, щоб після уроку алгебри заграла твоя улюблена мелодія, занеси 5 доларів в учительську!

Сів закарпатець на залізну лавицю у Будапешті, а там така спека, що притяг задні місця. Тут до нього підходить англієць і питає: "Дуо спік інгліш?" Наш каже: "Нєа, я спік гузіцю".

Ужгород. Заходять круті росіяни у кафе: "Слиш, тьолка, налей-ка нам водо!" Ошелешена дівчина перебігнута: "А вам по пів деци чи по цілві?" "Да нафиг нам твоє пиздисті! Ты чини, а не спрашивай!"

“Мітник, заглядаючи у валізу пасажирів: “Отже, шановний, давайте визначимося, де тут ваші речі, а де – мої”

“Чув, Тимошенко скликає сьогодні на килим відразу п'ятьох “тубернаторів”? І що вони?” “Погодилися прийти за умови, що килим буде з кабінету Балого”.

22 квітня 2008 року. Депутат Верховної Ради телефонувє колаж: “Ти чує – у Києві божавільні горить!” “Тобто у нас сьогодні знову неробочий день?”

Верховна Рада внесла дві поправки до Конституції:

1. Верховна Рада виключає волю народу.
2. Народ має право висловлювати бунт, волю, яка не суперечить першій поправці.

Купив Путін Медведеву машинку, Медведев сіз за кермо авто і запитав: “Володимире Володимировичу, а де кермо?” А Путін йому відповів: “Нашо тобі кермо, Дма, все одню і керувати буди”.

Гриф “Цілює татом” – найбільш таємничий і мало досліджений у світі птах.

Президент Росії приніс присягу своєму народу. І, що цікаво, майже весь цей народ був присутній у Кремлі.

Медведев повертається додому після важкого робочого дня, заходить до спальні, а там Путін спить з його дружиною. “Володимире Володимировичу, що це означає?” “Розуміш, Дма, рчч у тм, що протягом останніх восьми років я постійно спав із першою леді, – значає!”

Щоб бути Абрамовичем, не обов'язково заробити мільярд. – достатньо мати татка Абрама.

У зв'язку з останніми подіями герб Росії замінили на двоколірного ведмеда.

Сьогодні уряд Північної Кореї зробив офіційну заяву, що використовуватиме ядерні технології лише для мирних цілей. Мирні цілі розташовані на території Північної Кореї, США, Японії...

Увалясте, після Пекінської олімпіади придуть наші спортсмени з купою золотих, срібних і бронзових медалей... І на завороті кожної буде написано “Made in China”.

З метою задоволення потреби ринків США та Європи Китай налагодив випуск футболів із написом Free Tibet.

На 9 травня у турецьких готелях були запроваджені величезні знижки для німців на номери по сусідству з росіянами.

Розмова в російській смт. “Тату, а чому на твоєму БМВ прив'язана георгієвська стрічка?” “Тому що на останній великій війні ми перемогли німців”. “А що було б, якби перемогли вони?” “Тоді сьогодні який-небудь німець прив'язував би ридарську стрічку на свої “Жигулі”.

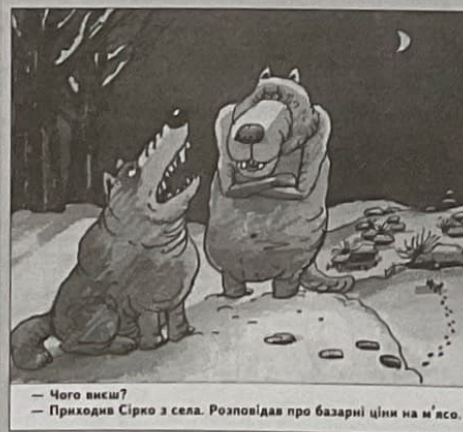
Тільки жінка може одночасно стверджувати, що ти – рідкісна наволоч, і вимагати, щоб ти одружився з нею, як порядна людина.

Дивні вони, ці жінки. Чому їм не подобається, коли ми лягаємо в ліжку у шкарпетках? Адже нам так подобається, коли вони лягають у панчохах!

Чоловік, збираючись уранці на роботу: “Люба, як ти гадаєш, мені які сьогодні шкарпетки одягти – чисті, але з дронками чи бруди, але без дрончок?”

Не той чоловік поганий, який ставиться до жінки як до друга, в той, хто ставиться до друга як до жінки.

Один приятель запитав іншого: “Чому ти одружився?” “Та розуміш, комп'ютер удома зовсім зламався, а в дружини новий був”.

Перша любов до мене прийшла у 15. Друга – у 17. Третя – у 17.30.

Мужик після тривалої стомливої суперечки з тещено звертається до сина: “Синку, принеси-но бабуся крем для губ”. “Який крем?” “Та такий, у тебеку, на ньому “Момент” написано”.

Я вночі на вечірці познайомився з такою крутою леді. І ми одразу перейшли на “ти”. “Що, прямо так і відразу?” “Так. Вона одразу сказала: “Та пішов ти...”

Не всі дівчата чекають принца – багато з них згодні й на короля.

“Дівчино, ви виглядаєте чим далі, тим краще!” “Ой, дякую...” “А чим ближче, тим гірше”.

“Якщо вас нудить і тягне на солоненьке, значить, у вас похмілля...” “То що, я на третьому місці похмілля?”

В кав'ярні великого ділового центру: “Дівчино, можна з вами познайомитися?” “Можна, але на цьому тижні я зайнята. Давайте познайомимося наступного, у відповідь о 18.30!”

Найчастіше жінки б'ються за місце під сонцем, щоб мати можливість ходити у соларій.

“Мій чоловік сердиться, коли дізнається, на що йдуть гроші”. “Так розкажи йому...” “Якщо розповім, він мене взагалі убіє”.

“Який жах, – риде дівчина в плече своєму нареченому. – Мій батько вночі програв у карти всі наші статки, і тепер ми з тобою не зможемо одружитися!” “Не сумуй, – відповівде наречений. – Це я в нього всі гроші і виграє – на всяк випадок”.

Молода дружина скаржиться матері: “Чоловік почав до мене прише ставитися...” “Викаляй побільше уваги до нього, пилькуй, – підказує мати. – Чи знаєш ти, його смаки? Подай те, що більше йому подобається”. Донка, ридючи: “То що, ти мені радиш подавати йому блондинку?”

У Парижі вночі бандит зупиняє жінку: “Роздавайся!” Жінка скидає пальто, шарф, сукню. Потім запитав: “А ви?” “Мені не можна, я на роботі”. “А я, можна подумати, тут просто так гуляю?”

“Тату, що таке невдалий жарт?” “Це коли мама каже, що приймає протизаплідні таблетки, а народжуєш ти!” “Маме, що таке невдалий жарт?” “Це коли тато каже, що керує компанією, а після твого народження виявляється, що це компанія товаришів по чарці!”

Найбільш неприємна черга – до вбиральні.

Стоматологи живуть за рахунок дрок у ваших зубах. Ви довірєте, що “Колгейт” захищає ваші зуби від каріосу?

“Мій товариш потрапив у лікарню з прокушеною рукою. Виробнича травма”. “Що за “виробництво” таке?” “Та він гінекологом працює”.

Тільки гінеколог міняє жінку, як рукавички.

Дідко в аптеці: “Мені, будь ласка, таблетки від жадібності. Тільки найдешевші”.

Табличка у психікарні: “Палата лордів”.

На прийомі у психотерапевта: “Хаорій, я бачу, вас щось турбує?” “Так, мені терміново потрібно в туалет!” “Що ж, давайте поговоримо про це...”

Оборона споруда	Звуковий супровід блискавки	Сорт міцного вина	Парашут із примокутним кулоном	Спосіб передачі інформації	Королівський ФК Іспанії	Держава в Андах	Ціна промислової лососевої риби
Кипляча вода	Велика хроматична гармонь	Здатність протистояти	Кормак-тас	Телеканал	Підйомний механізм		Титул правителя в арабів
Характерне забарвлення звуку	Вулкан на Сицилії	Особистість Імла	Рідкісний екземпляр		Головна артерія	Ланка гусениці танка	
Договороступня рудня	Американська плямиста кляка	С/г машина Аква-руйна риба	Брама для триумфаторів	Гумористичний художній твір	Божество скандинавів	Дорожня сушня з димлячою віддільником	
Український музичний інструмент	Будівельний матеріал	Радіо-локатор	Висловлене звинувачення	Монгольське військо	Держава на Близькому Сході		
Жіночий голос	Японська спортивна боротьба	Хикий пухнастий ссавець	Монархія в Європі	Савик	Губи для поета	Гідро-акустичний глибинномір	
Житло з льоду на Півночі	Столиця туманного Альбіону	Міфінний штовхач каменя	Уроцистий званий вечір	Новий варіант пісні	Поліс-кард із морської водорості	Накопичувач електроенергії	Отвір у столі для більшовицької кулі
Хайям	Радіоактивний хімічний елемент	Зосередження думки Пелюска	Перелік книжок	Хикий бізнесмен	Візерунок	Пара-гайський чай	Транспортер
Металевий грошовий знак	Поси-квіна Довженко Польовий грош	Дипломатичний документ	Ритор	Рибка, яка дихає атмосферним повітрям	Агресивна ганка футбольної команди	Марка японських фотоапаратів	Оліяна та кормова рослина
Епископський Улаку-вання	Грецький велетень	Міфінний переадресник душ померлих	Шевченко Горілка з соку пальми	Фасон верхнього одягу Шерсть віщу	Риболовне знаряддя	Оборонний рів	
Нокальний тютюн	Скульптурне погруддя	Прямий податок з майна в Давньому Римі	Позитивно заряджений електрод	Батьківщина Одисея	Стан ясно-видіння		
Висота людини	Засідателі казенної палати						

Resumé

Jamí vydání Porohů přináší čtenářům různá témata k zamyšlení. Kronika společnosti vypráví o novém ukrajinsko-českém slovníku, jehož autory jsou Nikolaj Savický a Růžena Šišková. UIČR nadále učí české děti poznávat Ukrajinu. Naposledy se s hodinovou přednáškou doprovázenou promítáním obrázků seznámili žáci na pražském Barrandově. Také studenti gymnázia Na Vítězné pláni s ukrajinskými kamarády cestovali po stopách česko-ukrajinských vztahů a zavítali do Revnic. Taneční kroužek Džerelo v pražském centru ULITA předvedl dětem ukrajinské tance, ke slyšení byly přiběhy ze života, k ochutnání klasická ukrajinská jídla. UIČR vstoupila spolu s Organizací na podporu integrace menšin do projektu Živá knihovna. Výstavku o Hladomoru měli možnost zhlédnout poslanci českého parlamentu. Národní pěvecký sbor Ukrajiny Dumka spolu s legendární zpěvačkou Ninou Matvienko uvedli na Žofíně Rekvem za zemřelé hladem. Ukrajinci chtěli více odpovědnosti a zábavy – to ukázala oslava Dne matek v karlínském hotelu Olympik. Biskupovi Ivanu Ljivcovi bylo 85 let, a také o něm přinášíme článek. Pražské zrcadlo vypráví o nezasloužené opomíjené spisovatelce Nataleně Korolevě, která se narodila ve Španělsku, žila v Kyjevě i v Mělníku. Dále Věra Lendělová vypráví o historii a současnosti ukrajinistky na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

Ekonomická rubrika Naše Věc se zajímá o ukrajinského podnikatele, dnes už českého občana, který prakticky z ničeho vytvořil velkou stavební firmu a nepříliš drahou restauraci v národním stylu v Litomyšli ve Východních Čechách. Díky tradiční ukrajinské stravě a drobným suvenýrům seznamuje Čechy se svou vlastí. Nezávislost se vrací k napjaté politické situaci v Kyjevě. Pomerančové síly se opět rozcházely, vládnoucí Blok Julie Tymošenko dokonce nedovolil prezidentovi Juščenkovi vystoupit v parlamentu, koalice se sotva drží... Mezitím na Krymu a ve městech na jihu a východě Ukrajiny posilují svůj vliv proruské síly. Přímo protiukrajinské prohlášení v Sevastopolu přečetl starosta Moskvy Jurij Lužkov a dostal zákaz pobytu na Ukrajině. Stepan Bandera by se mohl stát „velkým Ukrajincem“, zůstal však na třetím místě žebříčku za Jaroslavem Moudrým a akademikem Mykolou Amosovem: sms-hlasování mohlo být zmanipulované, tvrdí šéf projektu Vach-tang Kipriani. Naše květy... Co hrozí Ukrajině v Itálii? Článek Mananny Soronevyč vypráví o posílení xenofobie na Apeninském poloostrově. Ukrajince Ivana Demjanjuka chtěli opět deportovat z USA, neboť údajně pod přezdívkou Ivan Hrozný vyhlazoval židovské obyvatelstvo u Treblinky, přestože Izrael jej dávno zprostil obvinění. Čtvrtá vlna vypráví o tom, že v Kyjevě byla zahájena činnost Centra pro zpracování cestovních pasů. Nyní lze vyřízení formalit zvládnout za několik dní a mnohem jednodušeji, tvrdí ukrajinský ministr vnitra Jurij Lučenko. Zahraniční pracovníci v ČR preferují bydlení v privatech před ubytovnami: Je to bezpečnější, pohodlnější a ne o mnoho dražší. Od českého migračního projektu Zelená karta se očekávalo více, tvrdí dále právník Pavel Čížinský. Kaleidoskop se navrací k tématice represálii Pavla Benoni, nejstarší člen UIČR, vzpomíná ve verších na kazašský tábor, ve kterém dobrovolně strávil 10 let za kontakty s UPA. Rovněž publikujeme povídku Nataleny Korolevy Hymna. Z nových knih: Volodymyr Dibrova – Andrijivský úvoz, Tanja Maljarčuk – Mluvit, gotické povídky Valene Ševčuka... Vyšly nové zábavné a patetické písně na CD, modermí a módní Lama, klasický Dmytro Gordon, senál Lesja + Roma na DVD. A jako vždy, úsměv na tvářích dodávají nové ukrajinské anekdoty, kankatury a křivky.

Nechť se tedy daří i v létě. Vaše Porohy.

Передплатити часопис Пороги? Нема нічого простішого!

1. 240 českých korun přerachovat na računok 1925774379/0800 (vklazati – Předplatné Porohů, i **duže číslo** (!) – im'я, prízvisko, adresu, na яку слід надіслати)
2. Zvážitias z redakciou telefonom 222 254 476 či Internetom uicr@centrum.cz i ще раз повідомити адресу.

ПОРОГИ – працюємо для Вас!
Часопис для українців у Чеській Республіці

Українська ініціатива в Чеській Республіці
Ukrainian Initiative in the Czech Republic
Oldřichova 33, 128 00 Praha 2 – Nusle
www.ukrajinci.cz
č. účtu: 1925774379/0800
předplatné 240 Kč

НЕ МОЖЕТЕ ЗНАЙТИ В ЧЕСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ ЛЕГАЛЬНУ РОБОТУ?

ВИ МАЄТЕ МОЖЛИВІСТЬ ВЖЕ ЗАРАЗ ШУКАТИ ЇЇ НА РЕГУЛЯРНО АКТУАЛІЗОВАНИЙ ІНТЕРНЕТ-СТОРІНЦІ

WWW.PRACEPROCIZINCE.CZ

яка є частиною проекту Міністерства праці та соціальних справ ЧР „Відбір кваліфікованих працівників з-за кордону”.

Ознайомтеся з пропозиціями безпосередніх працедавців!

БІЛЬШЕ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПРОЕКТ ЗНАЙДЕТЕ ТАКОЖ НА WWW.MIGRACECZ.ORG

ALM travel international s.r.o.

Екскурсії для туристів у Празі та Чеській Республіці
Контакти: +420-312 241 592, +420-312 684 247, +420-603 807 468
marketings@volny.cz

**ZDRAVOTNÍ
POJIŠTĚNÍ
CIZINCŮ V ČR**

POJIŠŤOVNA VZP, a.s.

**Медичне
страхування
іноземців в ČR**

Informace získáte a pojištění sjednáte
na všech pracovištích VZP ČR
a Pojišťovně VZP, a. s.
Jankovcova 1566/2b, 170 00 Praha 7

**www.pvzp.cz
info@pvzp.cz**

Pojišťovna VZP, a.s.